ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Kiadó: **Az Országos Erdészeti-Egyesület.**

Szerkesztő: **Bedő Albert.**

Megjelenik minden hónapban.

Tizenhatodik évfolyam. VI. füzet. **Junius 1877.**

Előfizetési díj egy évre 8 frt. Az Országos Erdészeti-Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapitványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapitottak 3 frt kedvezményi árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, Lipótváros, Hold-utcza, 9. szám, II. em. — A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt dijért közöltetnek.

Az Országos Erdészeti-Egyesület alapszabályai.

Az egyesület czélja.

1. §. Az „Országos Erdészeti Egyesület“ czélja, a 2. §-ban meghatározott eszközök által, Magyarország erdőgazdaságának érdekeit megóvni és előmozditani.

2. §. *Az egyesületi czélok* elérésére a következő eszközök szolgálandnak:

a) időszakonként az ország különböző vidékein erdőgazdasági ügyek fölötti tanácskozás végett tartandó egyesületi közgyülések;

b) a hazai erdőgazdaság összes ágai állapotának s az ország egyes vidékein lévő erdőségeknek —, valamint azon erdőkezelési eljárásnak és módoknak, melyek vidékenként a gazdaság czélszerü fejlesztésére szolgálnak megismertetése;

c) az erdészeti magyar irodalom fejlesztése, saját szakközlöny kiadása, valamint alkalmas erdészeti munkák megirásának és kiadásának előmozditása által;

d) jeles, de szegény sorsu ifjak erdészeti kiképeztetésének segélyezése;

e) alkalmas szakembereknek, az erdőgazdaság emelése érdekében, bel- és külföldön való utaztatása;

f) erdészeti szakismeretek terjesztésére, vagy erdészeti magyar tanintézetek felállitására szolgáló közremüködés;

g) szakbeli könyvtár alapitása, annak fenntartása és gyarapitása;

h) a kormány által az egyesület elé terjesztett erdészeti kérdésekre adandó véleményezés;

i) az erdészet bármi ügyeire vonatkozó figyelmeztetéseknek és javaslatoknak a kormány elé terjesztése;

k) az erdőbirtokosok fölszólitására szakképzett egyleti tagoknak erdészeti hivatalokra való ajánlása;

l) fontosabb szakkérdésekben az egylet tagjainak szakbeli tanácscsal való szolgálás.

Az egyesület szervezete.

3. §. Az „Országos Erdészeti Egyesület“ tagja lehet minden oly feddhetetlen és kellő müveltségü állampolgár, ki az erdészeti tudományokkal, erdőgazdasággal vagy erdészeti iparral foglalkozik, vagy ezeket pártolásra érdemesnek ismervén, az „Országos Erdészeti Egyesület“-et kitüzött üdvös czéljai elérésében támogatni kivánja. Tagok lehetnek továbbá azon városok, községek, testületek és intézetek, melyek a hazai erdőgazdaság ügyét az „Országos Erdészeti Egyesület“-be való belépés által pártolni kivánják.

4. §. Az egyesület tagjai alapitók, rendesek és tiszteletbeliek.

5. §. *Egyleti tagokat* a közgyülés vagy a választmány vesz fel, mely utóbbi esetben ez az uj tagokat a legközelebbi közgyülésnek bejelenti.

6. §. *Alapitó tagok* (első izbeni örököseikkel 11. §. *b)* azok,

kik az egyesület részére legalább 150 frtnyi tőkét készpénzben, vagy magyar földhitelintézeti záloglevélben letesznek, vagy legalább 150 frt készpénzbeli alapitványi tőkéről kötelezvényt állitnak ki, s attól évenként 5%-nyi kamatot pontosan fizetnek. A kötelezvényben biztositott alapitványi tőkék a választmány által csak az esetben mondhatók fel, ha a kamatok pontosan nem fizettetnek. Az alapitványról az alapitó és örökösei nevében kiállitott kötelezvényt készpénzzel kell befizetni.

Készpénzben letett tőkékből a választmány által esetről-esetre meghatározandó óvadékképes, és illetőleg jelzálogi biztositékkal biró értékpapirok vásárlandók, vagy azok esetleg a hazai hitelintézetek valamelyikénél kamatozólag elhelyezendők.

7. §. *Rendes tagok* azok, kik az egyesületbe való belépés által kijelentik, hogy évenkénti 8 frt tagsági dij fizetése mellett állandóan, vagy legalább 5 évig az egyesület tagjai kivánnak lenni; a rendes tagok azon esetben, ha tagsági idejök 5-ik évének első felében az egyesületből való kilépésöket a titkári hivatalnál a tagsági oklevél visszaküldése által nem jelentik be, a következő évre is az egylet tagjai maradnak, s igy mindaddig, mig az 5-ik évre következő valamely év első felében kilépésöket az oklevél visszaküldése által bejelentik.

8. §. *Tiszteletbeli tagokul* a választmány ajánlatára, a közgyülés oly kitünő egyéneket választ, kik vagy ezen egyesület, vagy pedig általában az erdőgazdaság emelése körül különös érdemeket szereztek maguknak.

9. §. *Külföldiek* rendes vagy tiszteletbeli tagokul csak a m. k. kormány megerősitésének fenntartása mellett választhatók.

Az egyesületi tagok jogai és kötelességei.

10. §. *1.* Minden egyesületi tag résztvehet az egyesület választmányi- és közgyülésein, s azonkivül az igazgató-választmányhoz javaslatokat küldhet be.

2. A *közgyülésben* minden tagnak *szavazati*, a *választmányi üléseken* pedig, ha nem tagja a választmánynak, csak *véleményezési* joga van.

3. *Tiszteletbeli tagok* a rendes tagok jogaival birnak és tagsági dij fizetésére nem köteleztetnek.

4. Az egyesület könyvtárát, az alapszabályok értelmében, minden tag használhatja.

5. Az egyesület tagjai az „Erdészeti Lapok" czimü egyesületi szakközlöny utján értesittetnek az egyesület müködéséről, számadásairól és pénztári ügyeiről.

6. Az egyleti tagok az általuk önként elvállalt kötelezettségekből folyó fizetéseken kivül, — melyek általában véve: az alapitványi tőke, illetőleg ennek kamatja, közlönydíj, tagsági díj, — másnemü járandóságok fizetésére nem kötelezhetők, kivévén az előbb megjelölt tagsági illetmények befizetésének elmulasztásából felmerülő és a behajtás érdekében tett összes költségeket, melyeket az egyletnek megtériteni az illető késedelmes fizető tartozik.

7. az alapitó tagok kötelesek az alapitványi kamatot és esedékes lapdíjt, a rendes tagok az évdíjt vagy tagsági díjt minden év első negyedében az egylet pénztárába vagy közvetlenül, vagy postautalvány utján, vagy bérmentesitett pénzes levél által befizetni.

Az első évnegyed folyamában, vagy ennek eltelte után belépő uj tagok, a belépés idejétől számitva egynegyed év alatt, az év utolsó negyedében belépő tagok pedig a belépés alkalmával vagy az illető év utolsó napjáig fizetik be az alapitványi kamatot, közlönydíjt, vagy évdíjt.

Ha a tagok részéről az év első negyedében, vagy az előbbi pontban meghatározott idő alatt az esedékes illetékek nem fizettettek be, az egyesületnek jogában áll az esedékes összeget posta-utánvétel által beszedni, mely esetben a posta-

utánvétel küldéséből felmerülő mindennemü költséget a fizetéssel késedelmező tag köteles viselni.

8. Az alapitó tagoknak jogukban áll, a részökről tett alapitvány összegét tiz forintos kisebb részletekben törleszteni, illetőleg befizetni, s ez esetben a részökről fizetendő évi kamatok kevesbednek, még pedig ugy, hogy minden husz frtnyi összeg befizetése után számittatik az ennek megfelelő 1 frttal kevesebb kamatjárandóság.

9. A tagok az egyesület részéről, vagy ennek segélyével kiadott szakmüveket az igazgató választmány, vagy a közgyülés által meghatározandó árkedvezmény mellett szerezhetik meg.

10. Azon alapitó tagok, kik legalább 150 frtot alapitottak, az egyesület közlönyéül szolgáló „Erdészeti Lapok"-at ingyen kapják, mig azok, kik ezen előbb megjelölt összegnél kevesebbet alapitottak, évenként külön fizetetendő 3 frt dijért járathatják; a ki a jelen alapszabályok hozatala előtt 100 frt alapitvánnyal lett az egyesület alapitó tagja, és a közlöny díjtalan megküldését kivánja, ez esetben alapitványa 50 frt befizetése által 150 frtra egészitendő ki.

11. A rendes tagok az „Erdészeti Lapok"-at a 8 frt tagságidíj fejében ingyen kapják.

12. Az „Országos Erdészeti Egyesület" tagjait az egyleti kötelék alapján megillető kedvezményekre az összes tagok egyenlő jogosultsággal birnak.

13. Az egyesület tagjai a szerint a mint tiszteletbeliek, alapitók vagy rendesek, jogositva vannak a következő czimeket használni:

tiszteletbeliek: „az Országos Erdészeti-Egyesület tiszteletbeli tagja";

alapitók: „az Orsz. Erdészeti-Egyesület alapitó tagja";

rendesek: „az Orsz. Erdészeti-Egyesület rendestagja".

14. Az egyesület összes tagjai oklevelet kapnak.

15. Azon rendes tagok, kik az 5-ik év első felében a részökre kiszolgáltatott oklevelet az egyesület titkári hivatalának bérmentve nem küldik vissza, a rendes tagsági díj fizetésének kötelezettségével a következő évre és továbbra is mindaddig az egyesület tagjai maradnak, mig az oklevelet az alapszabályok 7. §-a értelmében visszaküldik.

16. A rendes tagok kötelezettsége halál esetében megszünik, mindazonáltal azon év végeig, melyben ezen fizetési kötelezettség lejár, a netalán hátralékban lévő tagsági díjak az illető örökösei által megfizetendők.

17. Az egyesületi tagságból eredő jogokat a hatóságok, testületek, intézetek és társulatok vagy egyletek kiküldött képviselő által gyakorolják.

18. A hazai erdőgazdaság ügyének, a társulati kötelék utján való hathatósb előmozditása végett, az egyesület minden tagja erkölcsi kötelességének ismeri, tagsági ideje alatt, az egyesület számára legalább egy uj tagot megnyerni, s egyátalában az erdőgazdaság ügyét müködési körében minden irányban támogatni és másokat is erre ösztönözni.

11. §. A 10. §-ban felsorolt jogok élvezete kiterjed :

a) a tiszteletbeli tagoknál élethossziglan;

b) az alapitó tagoknál kik 150 frtnál kevesebbet alapitottak élethossziglan, mig azon alapitóknál, kik legalább 150 frtot alapitottak, az alapitó tag joga átszáll az első-izbeni egyenes férfiörökösökre is; több egyenes örökös közől csak egy, még pedig az nyeri meg az alapitó tag jogait, kire ezen jogok összege a többi örökös által átruháztatik, s ki a jelen alapszabályok 3-ik §-a szerint erre alkalmas; egy ily egyenes örökös utódaira, azaz : az alapitótól a második nemzedékre nem száll át ezen jog, és ennélfogva a másodizbeni örökös vagy utódja, habár kötelesek is az alapitványi kamatot, ille-

tőleg a tőkét befizetni, mindazonáltal a tagsági jogokra és az egyleti közlönyre igényt nem tarthatnak;

c) a rendes tagoknál 5 évig vagy azon túl azon év végéig, melyben az oklevél visszaküldése által tudatják az egylet titkári hivatalával az egyletből való kilépésöket.

Az egyesületbe lépés bíróság előtt is kötelező. A tagoknál vagy örököseiknél hátralékban lévő alapitványi kamatokat és közlönydíjakat, avagy a rendes tagok által fizetendő tagsági díjakat az egyesület az általa szabadon választandott bíróság előtt sommás szóbeli peruton behajtja.

Az egyesületi év január 1-jével kezdődik, s igy az évközben belépő tagok kötelezettsége ugyanazon év január 1-jétől számittatik.

Egyesületi igazgatás.

12. §. Az „Országos Erdészeti Egyesület“ igazgatási székhelye Budapest. A rendes igazgatás igazgató-választmányra van bizva.

13. §. A választmány az egyesület elnökéből, 2 alelnökből, 30 választmányi tagból s a titkárból áll. Ezeket, a titkárt kivéve a közgyülés 3 évre választja, még pedig az elnököket általános, a választmányi tagokat pedig aránylagos szótöbbséggel.

A választmány tagjai, kivévén a titkárt, ezen tiszteletbeli hivatalaikért semmi fizetést nem huznak.

Hivatalnokokat (titkárt, pénztárnokot, irnokot) a választmány választ, és azok munkakörét is az szabja meg; fizetésöket pedig a közgyülés állapitja meg.

A választmány tagjainak, vagy más szakférfiaknak, ha egyleti megbizatás folytán járnak el, utiköltségeik megtérittetnek.

Mindazon hivatalos iratok, melyek az egyesület részéről az elnök vagy a titkár által kiadatnak, az „Országos Erdészeti Egyesület nevében“ intéztetnek.

Köz- és választmányi gyülések.

14. §. Ugy a köz- mint a választmányi gyüléseken az elnök, ennek távollétében az alelnökök egyike, mind a három elnök jelen nem létében pedig a köz- vagy a választmányi gyülés által általános szótöbbséggel választott tag elnököl.

15. §. A köz- valamint a választmányi gyülések is határozatokat általános szótöbbséggel hoznak. Az elnök csak a szavazatok egyenlő száma esetében szavaz, mikor aztán ezen szavazata dönt.

16. §. *A közgyülés* rendes vagy rendkivüli.

A rendes közgyülés évenként egyszer, választmányi gyülés pedig legalább évnegyedenként tartatik; *rendkivüli közgyülések* tartását sürgős esetekben az elnök vagy a választmány határozza el.

A rendes, valamint a rendkivüli gyülések az illető szakministeriumnak tudomására hozandók.

Politikai kérdések megvitatása az egyesület minden gyüléséből ki van zárva.

17. §. *A rendes gyülések tárgyai* következők:

a) jelentés az utolsó közgyülés óta történt egyleti működésről;

b) az évi számadás felülvizsgálása;

c) a jövő évi költségvetés;

d) az egyesület vagyonát illető mindennemü intézkedés;

e) az egyesületi igazgatóság választása vagy kiegészitése;

f) a jövő rendes közgyülés helyének megválasztása iránt a választmány részére adandó netaláni tájékozás;

g) inditványok a jövő közgyülés tanácskozási tárgyaira nézve;

h) inditványok az egyesület czéljai előmozditására általában, ily inditványt azonban a gyülést megelőző napon köteles az illető a titkári hivatalnak irásban átadni;

i) az előbbeni közgyülés által kitüzött vagy egyes tagok által az igazgató-választmánynak 3 hónappal a folyó gyülés előtt bejelentett tárgyak megvitatása;

k) az egyesületi alapszabályok netaláni megváltoztatása, melynek esetében azok a m. k. kormány uj megerősitése alá terjesztendők.

18. §. Az alapszabályok értelmezésében felmerülő kételyeknél az akkori köz- vagy választmányi gyülés szótöbbséggel dönt.

Szavazást ez iránt bármely tag inditványozhat, de hogy annak hely adassék, szükséges, hogy az inditványozót a közgyülésben legalább tiz, a választmányi ülésen pedig legalább egy tag pártolja.

Közgyülések.

19. §. A közgyülést a kitüzött helyre és időre az elnök hivja össze.

20. §. Minden közgyülés számára tárgysorozat készitendő, melybe, ha a közgyülés rendes, az alapszabályok 17. §-ában felsorolt tárgyakon kivül felveendők a tanácskozásra kitüzendő tárgyak is.

21. §. A tárgy-sorozatba fel nem vett kérdések tanácskozás alá akkor vehetők, ha azt a gyülés szavazattöbbséggel elhatározza.

22. §. Azok, kik a tárgyalás alatt levő ügyhöz szólani kivánnak, szándékukat az elnöknél jelentik, ki az illetőknek a bejelentés sorozata szerint szót ad.

23. §. A tárgytól való eltérések nem engedhetők meg, nyomtatott vagy irásbeli értekezést felolvasni csak az elnökség megegyezésével szabad.

24. §. A tárgysorozatba felvett tárgyakról tartandó előadások az elnöknek a gyülés előtt bejelentendők.

Ha nagy terjedelmü értekezések szóbeli előadása idő hiánya miatt nem lenne megengedhető, azok a titkárnak az egylet közlönyében való felhasználás végett átadhatók.

25. §. Minden tagnak joga van a vita befejeztét inditványozni, s ha az ily inditványt legalább még egy tag pártolja, az szavazás alá kerül, és ha elfogadtatik, csak az addig jelentkezett szónokok élhetnek még szólási jogukkal.

26. §. A szavazás rendszerint felállással és ülve maradással megy véghez.

Választások titkosan, irott czédulák által történnek, ily esetekben az elnök is a többi tagokkal egyformán gyakarolja választói jogát.

27. §. *A közgyülés jogában áll* azon egyesületi tagokat, kik a 3. §. követelménye alapján kifogás alá vehetők, az egyesületből kizárni.

28. §. *A rendes közgyülések tárgysorozatát* a választmány, illetőleg az elnök, legalább hat héttel a gyülés előtt közzététel végett két- vagy három napilap szerkesztőségének beküldi, és az illető választmányi ülés jegyzőkönyve által az egylet havi közlönyében is legalább 25 nappal előbb nyilvánosságra adja.

29. §. A közgyülés jegyzőkönyvét aláirják az elnök, a titkár, egy választmányi és az elnökség által kijelölt egy alapitó vagy rendes tag.

Választmány.

30. §. A választmány ülést tart az elnök meghivása folytán; a rendes választmányi ülések meghivója legalább 7 nappal előbb közzététel végett két vagy három napi-lap szerkesztőségének beküldendő.

31. §. A választmányi tagoknak jogában áll a tárgysorozatban kitüzött ügyeken kivül is inditványokat tenni, ezek vagy a gyülés folyama alatt vétetnek tárgyalás alá, vagy

bizottságnak adatnak ki, lehetőleg a legközelebbi ülésben teendő jelentés végett, mire nézve véleménykülönbség esetében szavazás határoz.

32. §. A választmány megvizsgálja az utolsó választmányi gyülés óta történt pénzkezelésről a kimutatást és a költségvetés illető rovatában nem fedezett szükséges kiadásokat az utolsó közgyülésen megállapitott évi költségvetés, vagy az illető év bevételi fölöslegének határai közt utalványozza.

33. §. A választmány elintézi a közgyülés által reábizott ügyeket s őrködik, hogy annak határozatai végrehajtassanak.

34. §. Az erdőbirtokosok felszólitására szolgálatkereső erdőtiszteket ajánl, a mi aként történik, hogy az egyesülethez erdész-tagjai, vagy a műszaki segédszemélyzethez tartozók részéről beküldött folyamodványok s képességi és szolgálati okmányok alapján a szolgálatot kereső erdőtisztek névsora, oly sorrendben irva, a mint az illető állomásra egymáshoz viszonyitva alkalmasoknak találtatnak, az illető szolgálatadóval közöltetik.

35. §. A választmány határozatokat csak ugy hozhat, ha az ülésben az elnökön és titkáron kivül legalább 3 választmányi tag van jelen.

36. §. A választmány megállapitja a jövő közgyülés idejét és tárgysorozatát, s választja annak ügyvezetőjét.

37. §. A választmányi ülések jegyzőkönyvei csak ugy hitelesek és közrebocsáthatók, ha azokat az elnök és ennek megbizásából még két az ülésben résztvett választmányi tag és a titkár aláirták.

38. §. Az alapszabályok 26. §-a értelmében hozandó választmányi határozatoknál a szavazás rendesen nyilvános, fontosabb esetekben a választmány határozata szerint titkos is lehet.

Oly kérdések tárgyalása alkalmával, melyek a választmány valamely tagjának személyes érdekeit illetik, az érdekelt a gyüléstermet elhagyja.

A kisebbségben maradt félnek jogában áll indokolt nézetét jegyzőkönyvbe iktattatni.

39. §. Ha a választmány valamely tagja bizottsági taggá neveztetik ki, résztvételét helyes ok nélkül megtagadni, s a neki véleményezés végett kiadott ügyeket visszautasitania nem szabad.

40. §. Oly esetekben, midőn sürgős ügyekben a választmány intézkedése nem volna bevárható, az elnök és titkár intézkednek, miről azonban a közelebbi választmányi ülésnek jelentés teendő.

(Folyt. köv.)

A tölgyekről.

Irta: Pausinger József, m. k. központi erdőrendező.

Állabalkotó fanemeink között, milyeneknek a lucz- és jegenyefenyőt, a bükket és a tölgyet szoktuk nevezni, kétségkivül és legtöbb joggal nevezhetjük az utolsó helyen emlitett tölgyet erdei fáink királyának, mely elnevezés azt nem csupán elterjedésénél, hanem fájának kitünőségénél és sokoldalu használhatóságánál fogva is méltán megilleti. A jelen körülmények között, midőn tölgyállabainkat évről-évre apadni és tünedezni látjuk, s ebből folyólag biztos kilátásunk lehet arra is, hogy a tölgy-haszonfa ára jövőben oly mérvü emelkedést tüntethet fel, melyet ezuttal meghatározni még képesek sem vagyunk, annál kiválóbb figyelmünket érdemli a szóban levő fanem, mely jelenleg hazánk összes erdősült területének mintegy 20%-át foglalja el, megjegyezvén még itten, miszerint nálunk roppant kiterjedésü olyan erdőterületek vannak, melyek

jövőre csakis a tölgy czélszerü és okszerü tenyésztése és kezelése mellett tehetők jövedelmezővé.

Ha monarchiánknak csupán vasuti felépitményeit s az erre szükségelt talpfamennyiséget vesszük tekintetbe, oly fatömeget kell magunk elé képzelni, melynek fedezésére egymagában közel 430.000 hold tölgyerdő kivántatik, s mely szükséglet a vonalok szaporodása és a vasuthálózat szakadatlan fejlődése mellett — eltekintve a vasutépitések azon törekvésétől, hogy a felépitményekben a vas alkalmazásának több tért szerezzenek — jövőre még jelentékeny mértékben emelkedni fog, minek folytán hegyi tölgyerdeink termékével is, mely kisebb méretei mellett dongának és metszett árunak való anyagot nem szolgáltathat, jövőben biztos és jó kelendőségre számithatni.

Mily rendkivül nagy ezenkivül a tölgyfaszükséglet a vasuti kocsi- és hajóépitésnél, valamint a parquet- és dongametszésre, mely szükségletnek 60%-a bizonyára hazai tölgyerdeinkből fedeztetik, mivel Európa többi államainak tölgyerdei már szerfelett megapadtak, s a meglevők sem képesek oly méretü törzseket szolgáltatni, minők a föntebbi czélokra megkivántatnak.

Az értékes haszonfán kivül a tölgy makkjával, valamint kérgével és gubacsával jelentékeny mellékhasználatot nyujt, mely értékileg nem ritkán magát a fahozamot is fölülmulja, s gyakran az egyedüli indok volt arra nézve, hogy némely öreg állabok egészen a jelenkorig fenntartattak, de fájdalom, egyuttal, s legalább részben ennek tulajdonitható az is, hogy a természetes vetülések meghiusultak, s a holdak ezrei találhatók, melyeken a természetes felujulásnak legcsekélyebb nyoma sem fedezhető fel, jóllehet a gazdag és gyakori makktermések ezt lehetővé tették volna.

Általában igen csekély gond és figyelem fordittatik ezen fanem felujitására. Fanemeink eme „vas képviselője“, miként az agg mester, Burghart a tölgyet — annak tartósságára czélzólag — találóan nevezi, mindinkább kivész; világhirü, pompás tölgyerdeink pusztulóban vannak, a nélkül, hogy azok utánnövesztésére gond fordittatnék, s bizonyára nincs már igen messze az idő, midőn a vastag méretü tölgyek nálunk is a ritkaságok közé tartozandnak.

Ezerekre menő holdakat kitesznek azon legszebb tölgyeseink, melyek könnyelmü kezelés és tulságos mérvü tarvágatok folytán gyertyánerdőkké változtak, vagy épen értéktelen csepőtéssé silányultak, melyeknek eltávolitása és az állabnak ismét helyreállitása most már csak rendkivüli pénz- és időbeli áldozattal lehetséges, s melyek ezen korszakokra terjedő idő alatt silány legelőnél egyebet nem szolgáltatnak.

Ha a lapálybeli tölgyeseink jelentékeny mértékben megapadtak, s jövőben a népesség szaporodásával még inkább át kell engedniök a tért a mezőgazdasági műveletnek, mindamellett még mindig nagy kiterjedésü s oly termőhelyü és fekvésü területek maradnak az erdészet rendelkezésére, melyeken jövőre is képesek leszünk a tölgyet szálerdő gyanánt magas forda mellett kezelni, s azon vastag méretü fákat termeszteni, melyek ma épen fogyófélben vannak, s ezért értékesitésökre a legkedvezőbb kilátásunk lehet.

Az ország különböző részeiben tett gyakori hivatalos utazásaim alkalmat szolgáltattak nekem arra, hogy a tölgy magatartását, természeti kincsekben gazdag hazánk lapálybeli és hegyi vidékein, s ugy északi, mint déli tájain megfigyeljem s egyuttal a különböző kezelési módok eredményeit tanulmányozzam. Midőn ebbeli tapasztalataimat s egyuttal a reánk nézve olyannyira fontos fanem kezelésére vonatkozólag saját tárgyilagos nézeteimet is t. szaktársaim szives birálata elé

bocsátanám, csekély közleményemmel hozzájárulni vélek egy saját viszonyainknak megfelelő erdőmüveléstan alapelveinek megállapitásához, melyet elvégre is csak ugy érhetünk el, ha az erdőtenyésztés körében tett észleleteit és szerzett tapasztalatait mindenikünk nyilvánosságra bocsátja, melyekből aztán az alapelvek egybeállithatók, s egy viszonyainknak megfelelő erdőmiveléstan megalkotható lesz. Ilyenre, főleg a tölgyet illetőleg, annál mulhatlanabb szükségünk van, mivel azon elvek és tantételek, melyeket e részt az idegen művekből merithetünk, nem mindig illenek és alkalmazhatók a mi erdeinkre.

A tölgyek közül négy faj, u. m.: a kocsános tölgy (Quercus pedunculata), a kocsántalan tölgy (Qu. robur), a csertölgy (Qu. cerris) és végül a magyar tölgy (Qu. hungarica) képeznek nálunk, részint tisztán, részint pedig egymással keverten, nagyobb állabokat, s ennélfogva erdőgazdasági tekintetből különösebb figyelmet érdemelnek.

Az első helyen emlitett kocsános tölgy (Qu. pedunculata) kiválóan a lapályos helyek lakója, s a Tisza és Duna, Dráva és Száva-menti sikságon, valamint a Bánátban ama nagy kiterjedésü tölgyerdőségeket alkotja, melyeknek gyönyörüen hasadó óriási törzsei világhirüvé váltak. Ugy látszik, hogy ezek csak az évenkénti áradásnak kitett folyammenti lapályokon érik el tökéletességük legmagasabb fokát.

Gyakran hónapokon át több lábnyi mélységü vizben állanak; a fiatal állabok nem ritkán egészen viz alá temetvék, a nélkül, hogy fejlődésükre ezen körülmény legcsekélyebb hátránnyal is volna, sőt ellenkezőleg a koronkénti áradás ezen fanemü állabok tenyészésére épen szükségesnek és jótékonynak látszik, a mit megerősit azon tapasztalás is, hogy az elárasztásban és az árvizrakta iszapban nem részesült ily fanemü állabok csúcsaszályossá lettek, és legnagyobbrészt kipusztultak. A népies „mocsártölgy“ elnevezés ezen fajra nézve igen jel-

lemző s találóan kifejezi annak azon sajátságát, hogy legkiváltkép nedves, áradásoknak kitett termőhelyet kiván.

Ezen faj a hegységekben rendkivül ritkán található; sőt a halmos vidékekről is többnyire leszorittatik fajrokona, a kocsántalan tölgy által, mely körülmény szintén arra mutat, hogy megfelelő tenyészésére nagyobb mérvü talajnedvességet kiván.

A sikságon nőtt kocsános tölgy fája világos sárga-barna, s minél inkább közeledik a hegységek felé, annál sötétebb szint vált; többnyire kitünően hasad, mely tulajdonsága azonban termőhelyének a tengerszin fölötti emelkedésével szintén észrevehetőleg és mindinkább csökken.

Alig képzelhetni szebb és imposánsabb látványt, mint az alvidéki sikságok vágható koru kocsános tölgyállabait, hengeralaku, óriási törzseikkel, melyek gyakran 10 ölnyi magasságig egészen ágtalanok, s nem ritkán 40—50 méter magasságot elérnek.

A hol ezen állabok az áradásoknak ki vannak téve, igen kevés, vagy mondhatni épen semmi alfát sem találunk azokban; ellenben az áradásnak kevésbé kitett bánáti és bácskai kocsános tölgy állabokban a gyertyán, fodor-jávor, szil, som, kökény és benge oly sürü alnövényzetet képez, mely a természetes felujulást nem ritkán végtelenül megnehezíti. Csak némileg is elhibázott kezelés mellett igen könnyen maga ezen alnövényzet válik uralgóvá, midőn aztán a tölgyet végkép elnyomja, s csak ugy küszöbölhető ismét ki, ha a területet hosszabb időre mezőgazdasági mivelés alá engedjük, s azután ismét tölgygyel telepitjük be.

A kocsántalan tölgyet (Qu. robur) ellenben csak a dombos vidékeken és előhegyekben mondhatni igazán otthonosnak; e kivül azonban előfordul a magas hegyek völgyeiben is, s alig van megye, hol legalább egyes példányokban található ne

volna; részemről legalább ilyen egyes példányokat a legzordabb Árva- és Liptómegyékben is találtam.

Az előhegyekben gyakran jókora kiterjedésü tiszta állabokat képez, melyek méreteik tekintetében csak kevéssé állanak hátrább a lapálybeli kocsános tölgyállaboknál. Leggyakrabban mégis a cser- és magyar-tölgygyel keverten jön elő a közép- és előhegyek vidékein, hol sarjüzemben kezeltetik, s leginkább oly termőhelyeket foglal el, melyeken a csertölgyen kivül más fanem alig birná kitartani.

Sötét barna fája sokkal tömöttebb és keményebb a kocsános tölgyfánál, s vasuti talpak készitésére utóbbinál többre is becsülik.

Jobb termőhelyeken, s hol az állabok a gondatlan legeltetés ellen védvék, főleg, ha a nagy mértékben talajjavitó bükkel kevertten jön elő, akkor egészen megfelelő növekvést mutat, mig a hegyek meredek és védnövényzet nélküli száraz lejtőin szerfelett lassan nő, ugy hogy még 100 éves korában is alig szolgáltat valamennyire vastag haszonfát, mely okból rendszerint sarjerdő gyanánt kezeltetik. Ezen erdőalak nálunk az előhegyeken mindenütt nagy kiterjedésben fordul elő, de sok helyen már oly nyomorult állapotban, hogy alig érdemli többé az erdő nevet. Az elöregedett tuskókon mintegy végső erőfeszitéssel küzdeni látszanak a csenevész sarjak, melyektől némelyek még mindig azt várják, hogy erőteljes suhángokká fognak fejlődni, s ugy látszik, épen a tölgyet örökéletünek hiszik és végtelenül csodálkoznak azon, hogy a talaj termőereje annyira csökkent.

Ezzel egyáltalán nem akarom azt mondani, hogy a kocsántalan tölgy sarjerdőüzemre alkalmas ne volna, sőt ellenkezőleg az a meggyőződésem, hogy éghajlati és talajviszonyaink között ezen fanemnek sarjüzemben való okszerü kezelésével igen szép eredményeket lehet felmutatni; de ezen eredményeket

természetesen csak ugy állandósithatjuk, s illetőleg csak ugy vehetjük elejét a hozam csökkenésének, ha az elaggott és sarjerőben gyengült tuskók megfelelő felujitására mindig kiváló gondot forditunk.

Cserző-üzemre a kocsántalan tölgy szintén kitünően alkalmas, sőt több és jobb sima kérget szolgáltat, mint a kocsános tölgy. Némely tölgyerdők jövője leginkább ezen gazdálkodás behozatalával biztositható, már azért is, mivel a rövid fordahatárok között mozgó cserző-üzem kevésbé mély talajon is meglehetős eredménynyel folytatható, mig a haszonfa-termelésre irányzott szálerdő-üzem jövője iránt ily talajviszonyok között igen vékony és kétes reménynyel lehetünk.

Nem hagyhatom emlitetlenül itten a kocsántalan tölgynek egy sajátságos válfaját, melyet kirándulásaim alkalmával a berzovai kincstári erdőgondnokságban a Marosvölgy déli lejtőin láttam.

Ezen tölgy levelei kékbe hajló világos-zöld szinüek, ugy hogy az állab határvonalai már jókora távolból felismerhetők. A törzsek rendkivül nyulánkak és ágtalanok, olyannyira, hogy az egész állab kinézésére egy tiszta tülevelü szálas erdőhöz hasonlit; e mellett a kérge rendkivül sima és fel egészen az ágakig sajátlagos szabályszerüen barázdált, melyhez hasonló jelleget részemről eddigelé a többi tölgyek egyikénél sem tapasztaltam.

Az állab, ugy látszik, hogy természetes vetülés utján jött létre, körülbelől 60 éves lehet, s az átlagos törzsátmérő legfeljebb 26 cm. Az állabban található egyes 60—70 cm. átmérőjü tultartott törzsek élőtanui annak, hogy ezen tölgy igen vastag méreteket elér, s 150—200 éves korig is képes kitartani, s még mindig egészséges, jól hasadó fát szolgáltat. Bizonyára kifizetné magát a tölgyek eme válfajának szaporitására — mely legkivált a hegységekben kitünően tenyészik —

több gondot forditani és azt lehetőleg az ottani tölgyerdők mindenikébe legalább szórványosan betelepiteni.

Miután továbbá ezen tölgy kérge a 40 éves korig is még mindig meglehetős sima marad: kiválóan alkalmasnak mutatkozik az cserző-üzemben való kezelésre is, s e tekintetből igen czélszerü és indokolt volna a csersav-tartalom kitudása végett még az öregebb 50—60 éves törzsek kérgét is tüzetesen megvizsgáltatni.

A magyar tölgy előfordul ugyan a lapályokon is, de legkiváltkép a dombos vidékeken és középhegyeken otthonos, hol a kocsántalan és csertölgy társaságában kevert állabokat képez. E helyütt láthatni azt oly rosz termőhelyeken s mészsziklán és déli meredélyeken is fellépni, a hol a nap égető heve alatt alig vergődhetnek fel a szirti gyomok némely képviselői, s a legsoványabb füvek, sőt itt-ott a sziklatest teljesen meztelenül fekszik.

Tölgyeink ezen válfaja a csertölgygyel együtt már a természettől arra látszik rendeltetve lenni, hogy középhegyeink ama sziklás, száraz meredélyeit erdősitse be, melyek gyakran hónapokon át nélkülözik az esőt, melyeken minden más fanem kipusztul, de a melyeken a tölgyek ezen két faja, még a legelő, fejsze és tűz által elégörditett akadályok daczára is, még mindig fenntartotta magát, s ezen különben kopár oldalaknak kellemesebb zöld kinézést kölcsönöz.

Azon feltevés, hogy az ilyen elsilányodott talajon az erdei fenyő inkább megfelelne és több hasznot nyujtana, nem mindig helyes. Ezen tölgynél többet bizonyára nem nyujt, s ehez hasonlóan szintén elnyomorodott és csenevész növést fog mutatni, ha ugyan idő előtt tönkre nem megy a tüz vagy bélféreg pusztitása folytán.

A szóban levő tölgytől, ilyen termőhelyi viszonyok között önként érthetőleg, nem várhatni valami gyors növekvést, de

ennek megfelelőleg egyszersmind sötét-barna szinü fája igen finom évgyürüket tüntet elő, rendkivül kemény s nagyon soká eltart ugy száraz, mint nedves helyre beépitve.

Levelei a kocsántalan tölgyéihez hasonlóan száraltak, alakjukra nézve azonban inkább a kocsános tölgy leveleihez hasonlitanak, igen élesen és erősen öblözöttek s alsó lapjukon némileg érdes tapintásuak.

Gyümölcse a kocsántalan tölgyéhez hasonló csoportokban ül az águegyeken, durva, pikkelyes kupacsban. A makk kicsiny s mindkét végén némileg kihegyesedő.

Bánáti erdőtisztek állitása szerint ezen tölgy gubacsot is teremne; a mi felől mindenesetre érdekes volna egészen bizonyos meggyőződést szerezni, mivel tudtommal ilyesmiről az erdészeti irodalom nem emlékezik meg, s egyedül a kocsános tölgy tekintetik olyannak, melynek makk-kupacsán a gubacs képződni szokott. *)

A csertölgy (Qu. cerris) ugy a sikságon, mint a dombos vidékeken és középhegyekben előfordul. Egymaga is képez ugyan tiszta állabokat, de mégis leggyakrabban a tölgyek előbb emlitett két fajával, s ezenkivül a gyertyán-, szil- és bükkfával keverten lép fel. A középhegyekben jókora magasságig felhatol, s a magyar tölgyhez hasonlóan a legsekélyebb és silányabb termőhelyeken is még fentartja magát. Bőrnemü, fénylő s különböző alakban öblözött leveleiről könnyen felismerhető; emellett a többi tölgyektől megkülönböztethető durvábban repedezett kérgéről is, megjegyezvén még, hogy a kéregrepedékekben vörösesbarnán szinezett. Gyümölcse tudva-

*) Az „Erdészeti Lapok" VII. évf. 47-ik lapján fel van emlitve egy eset, midőn a kocsántalan tölgyön is találtak (természetesen csak ritkaságkép) gubacsot. A jelen eset is lehet talán hasonló játéka a természetnek, mindenesetre kivánatos volna azonban pontos megfigyelések teljesitése. Szerk.

levőleg csak a virágzás után következő 2-ik évben érik. Makkja meglehetős nagy, tojásdad alaku s rostos kupacsban ül, mely jelleg a többi tölgyektől szintén szembeötlőleg megkülönbözteti.

Fája világos barnaszinü, s bélsugarakkal áttört; épület- és szerszámfának csekély értékü, de mint tüzifát a bükknél többre becsülik.

Mivel leginkább tüzifának alkalmas, az ezen fanembeli állabok többnyire sarj- vagy középerdő-üzemben kezeltetnek; midőn aztán a törzsek felujitására csekély vagy épen semmi gond sem fordittatik s magok ezen erdők rendszerint nem is nyujtanak valami megörvendeztető látványt.

(Folyt. köv.)

A porosz erdőtisztek dijazása. *)

A ministeriumnál: 1. országos főerdőmester: 4000 tallér évi fizetés és 500 tallér lakpénz, mely utóbbi 268 tallérral a nyugdijba betudatik; a nyugdijas fizetés ennélfogva tesz: 4268 tallért;

2. ministeri tanácsosok: 2200—3000 tallér fizetés és 400 t. lakpénz, utóbbi 220 tallérral vétetik föl a nyugdijba; a nyugdijas fizetés tehát: 2420—3220 t.;

3. a térképezési osztály főnöke: 1200 t. fizetés és 164 t. lakpénz; a nyugdijas fizetés 1364 t.

A tartományi kormányoknál: 1. főerdőtiszt: 1200—1800 tallér fizetés, 120—220 t. lakpénz, mely 164 tallérral nyugdijképes; némely állomásnál 100—300 t. pótlék; 400—600 t. lótartási átalány, 8 tallér irodai átalány és utazások alkalmával naponként 1 tallér fuvarköltség fejében; a nyugdijas fizetés 1364—1964 t.;

2. erdőfelügyelő: 1000—1800 t. fizetés, 120—200 t.

*) Lásd „Erdészeti Lapok“ 1875. év 128. lap.

lakpénz, mely 164 tallérral nyugdijképes és 500—600 tallér hivatali költség kármentesitése fejében (Dienstaufwandsentschädigung); a nyugdijas fizetés 1164—1964 t.;

3. segédszemélyzet: assesorok s kormánytanácsosok 400—900, illetőleg 1200—1800 t. fizetés és 120—220 t. lakpénz, a nyugdijképes fizetés 564—1064, illetőleg 1364—1964 tallér.

A főerdészségeknél: 1. főerdész: 500—900 t. fizetés, szabad lakás és tüzelés, mely járandóság a nyugdijba $99^1/_5+50$ tallérral vétetik föl, cca 80—100 morgen (32—40 hold) földilletmény; max. 15 anya és 5 darab fiatal marha és max. 6 db sertés számára erdőlegelő, illetőleg makkolás, (hol a viszonyok ezt megengedik), és végül 150—500 tallér hivatalköltség kármentesitése fejében. Igen kedvezőtlen viszonyok mellett külön pótlék jár 50—250 t. A nyugdijas fizetés $649^1/_5$—$1049^1/_5$ t.;

2. pénztárnok: legtöbbnyire tantiemi max. $2^0/_0$, azon szoritással, hogy 1100 tallér a maximum;

3. főerdész és erdészjelöltek napidijban részesülnek, még pedig nem bizományi esetekben előbbiek $1—1^2/_3$ t., utóbbiak $^2/_3$—$^5/_6$ tallérban, bizományi esetekben lásd: „napidijak“;

4. kerületi erdész, vagy is azon közeg, mely minőségére a magyar állami erdészetnél az I. osztályu erdőőrnek felel meg, 280—360 t. fizetés, szabad lakás és tüzelés; ezen két járulék $99^1/_5$—25 tallérral vétetik fel a nyugdijba; nyugdijas kerületerdészi pótlék 60—150 tallér, max. 75 morgen (30 hold) földilletmény; max. 7 drb anya s 3 drb fiatal marha számára erdőlegelő és max. 4 drb sertés számára makkolás; némely állomásnál 30—60 t. lótartási átalány, és 10—60 t. egy védőre (Forstschutzhülfe) szükségszerinti megszerzésére. A nyugdijas fizetés $464^1/_5$—$634^1/_5$ tallér;

5. erdővéd (Hegemeister, II. oszt. erdőőr: 280—360 t. fizetés, szabad lakás s tüzelés, melyek a nyugdijazásnál

$37^3/_4+25$ tallérral a nyugdijba betudatnak; 30—60 tallér Heegemeister-i nem nyugdijas pótlék, és azonkivül földilletmény, erdőlegelő, lótartási átalány s egy segédegyén felfogadhatására ugyanazon járélékok mint a kerületi erdésznél. A nyugdijképes fizetés $342^3/_4$—$422^3/_4$ tallér;

6. erdész (nálunk III. oszt. erdőőr): ugyanazon járandóságokkal mint a Heegemeisternél, kivéve a Hegemeisteri pótlékot.

Kedvezőtlen viszonyok mellett 20—60 tallérnyi pótlék jár ugy a kerületi erdészeknek mint a Heegemeister vagy az erdésznek.

7. Erdőlegény (Waldwärter): 120—220 tallér nem nyugdijas fizetés, szabad lakás (ha a viszonyok megengedik) és tüzelés, földilletmény s erdőlegelő mint az erdészeknél;

8. segédőrök: 16—24 tallér egy hóra; és azonkivül, a hol megengedhető, szabad lakás s tüzelés és 1 drb marha s 1—2 drb sertés számára erdőlegelő azon esetben, ha azok más nyájjal legelőre tereltetnek.

A járandóságokat illetőleg röviden kiemelendő:

a fizetések kiszolgáltatása állandó hivatalnokoknál előleges részletekben, másoknál utólagosan történik; a tüzifajárandóságnál mindég az előállitási költségek téritettetnek meg, és a kiszolgáltatás bizonyos meghatározott maximumig csak dorongfában történik, melyen felül — ha több szükségeltetnék — rőzse- s gyökérfában, még pedig mindég csak a beszámolt készletből méretik ki, saját vágatás (Selbsteinschlag) tiltatik.

A földilletmény- és legelőért kevés haszonbér fizettetik.

Az egyes fizetési fokozatok a szolgálati kor (Anciennetät) után méretnek ki, még pedig az egész monarchiát tekintetbe véve, ugy hogy pl. az egész monarchia legöregebb erdőmestere a legnagyobb erdőmesteri, a legfiatalabb erdőmester pedig a legkisebb erdőmesteri fizetést huzza.

A hivatali költség kármentesitéséből (Dienstaufwandsentschädigung) köteles az illető hivatalnok fogatot tartani s más hivatali költségeket (irodai sat.) fedezni, a nélkül, hogy saját kerületében napidijra vagy utazási pótlékra igényt tarthatna.

Napidijak.

A napidijakat illetőleg az 1873-ik évi márczius 24-én kibocsátott határozat mérvadó, melynek kivonata következő :

	Rangosztály	Napidij		Vasut mértföldenként		Minden el- és hozzámenet után		Utazás kocsin egy mértf. után	
		tallér	e. gar.	tall.	e. g.	tall.	e. g.	tall.	e. g.
1. Minister	—	10	10	1	—	1	15		
2. Országos főerdőmester . .	I.	6	10	1	—	1	15		
3. Ministeri tanácsosok . .	II., III.,	5	10	1	—	1	15		
4. Főerdőmester és erdészakadémiai igazgató . . .	IV.	4	10	1	—	1	15		
5. Czimzetes főerdőm., mindkét rangbeli erdőmester és akad. tanárok	IV.	4	10	1	—	1	15		
6. Főerdész etc.	V.	3	10	1	—	1	—		
7. Főerdészjelöltek hosszabb bizományoknál s kerületi erdészségek ellátásánál; a vegyész Neustadt Eberswalden s a privatdocent Mündenben	V.	3	10	1	—	1	—		
8. Kerületi erdész, erdészakad. tanársegédek . . .	VI.	2	$7^1/_2$	—	20	1	—		
9. Erdészjelöltek hosszabb bizományoknál	VII.	1	5	—	10	—	20		
10. Heegemeister és erdész .	VII.	1	5	—	10	—	20		
11. Erdőőrök, (Waldwärter) .	VII.	1	5	—	10	—	20		

Átköltözködési költségek.

Átköltözködéseknél a következő tételek mérvadók :

1. főerdőmesterek számára átköltözködési költség fejében 180 tallér, és szállitási költség fejében minden 5 mértföld után 15 tallér;

2. czimzetes főerdőmester és a kormánytanácsosi rangban álló erdőmesterek 130 t., illetőleg 12 tallér;

3. czimzetes erdőmesterek s inspektorok 80, illetőleg 9 tallér;

4. főerdész 70, illetőleg 8 tallér;

5. kerületi erdész, Heegemeister és erdész 50, illetőleg 6 tallér;

6. erdőlegények 25, illetőleg 4 t., a mellett a szabályszerü napidijak járnak.

Nyugdijak.

A porosz hivatalnokok a nyugdijalaphoz nem járulnak részletfizetésekkel.

Az 1872-dik évi márczius 27-én életbeléptetett határozat nyomán a nyugdij nyolczvanadakban méretik ki, még pedig tiz évi szolgálat után jár $^{20}/_{80}$; tizenegy év után $^{21}/_{80}$; tizenkét év után $^{22}/_{80}$ .... ugy, hogy az illeték minden évvel $^{1}/_{80}$-dal nő, azon megszoritással azonban, hogy $^{60}/_{80}$-nál a növekedésnek vége van; a $^{60}/_{80}$ tehát a maximum. Bővebb tájékozás nyerhető „Jahrbuch des Schlesischen Forstvereines vom Jahre 1871.“

A hátramaradottak ellátása háromfélekép történik :

1. az által, hogy a hátramaradt özvegynek, árváknak, szülőknek stb., a főerdészeknél s állandóan alkalmazott erdővédszemélyzetnél a halál után egy havi, más magasabb hivatalnokoknál pedig három havi fizetés engedélyeztetik;

2. a férjek kötelesek nejeiket egy özvegyellátási intézetnél (Wittwenverpflegungsanstalt) nyugdijra biztositani, mely a férj nyugdijas fizetésének $^1/_5$-ét teszi, hogy ez maga rendjén történjék, ellenőriztetik;

3. egy alap elő van irányozva szükölködő özvegyek vagy árvák támogatására; a fiugyermekek egészen 17, a leányok pedig 15-ik életkorukig részesittetnek segélyben.

Közli: *Matuskovics Béla.*

Az ákácz fordaidejének kérdéséhez.

E lapok folyó évi I-ső füzetében közlött „Egy érdekes ákácz állab" czimü czikkemre két oldalról jött válasz, engedje meg a szives olvasó közönség, hogy azokra némi megjegyzéseket tegyek.

Nem akarok személyi polémiába bocsátkozni, mert tudományos kérdéseket személyes sértegetésekkel megoldani nem lehet. Hogy méltányos, vagy nem méltányos volt-e a vacsi kezelő ellen intézett támadásom, vagy még rosszabb, azt mentegetni nem akarom. A megrovás, magyar erdészetünk szent ügyének érdekében történt, s azért mindent tenni, türni és szenvedni kész vagyok. De ismét semmit sem nézek el.

Hogy 1200 holdnyi területen, bármily értékes legyen is a fa, egy holdnyi területet tanulmányok tételére, még a megállapitott üzemterv daczára is fentartani lehet,*) azt minden szaktársam elismerni fogja, s hogy a nagylelkü birtokos készséggel megengedte volna azt, azt én, ki nála szolgáltam s valóban fejedelmi lelkületét ismerem, biztossággal állitom. Van ott erdő, melyet vágni lehet elég. Van vén tölgyes, nyárasok, fiatalabb ákáczültetvények, ákáczsarjasok stb. Van

*) Németországban, sőt jól rendezett erdőgazdaságokban nálunk is erre az üzemterv figyelemmel szokott lenni. Illés.

beültetni való térség is elegendő, de az ültetvényezésben a gazdatisztek tul tesznek az erdészeken.

Hogy kértem-e az erdészt az állab fenntartására? az tény; mért nem tettem ezt hivatalos uton? mert nem vagyok sem Cotta, sem Hartig. Egyszerü szerény munkása vagyok csak a magyar erdészetnek. Tekintélyemre tehát nem hivatkozhattam; de kérésem, illetőleg figyelmeztetésem a kezelőt a szükséges lépések megtételére indithatta volna.

De hiába való e felett minden szószaporitás; a letarolt s tanulmányokra alkalmas ákácz állabot azzal halottaiból fel nem támaszthatjuk. Keressünk mást, s ha ezen eset a netán létező ily állab kezelőjét tanulmányok tételére fogja inditani, s az állabnak e czélra való fentartását eredményezi; megleszek jutalmazva, erdészetünk ügye nyerni fog.

Foglalkozzunk most közlött termési táblámmal. Hogy átalános érvényes termési táblát egyetlen egy állabból felállitani lehessen, azon állitást velem mondatni csak az akarhatja, a ki a legvastagabb tudatlansággal akar vádolni az erdészeti szaktudományok körében. Ez talán rólam még sem állitható.

Hogy átalános értékü termési táblák számos adatból állithatók össze, az tény. Minél több az adat, annál jobb. Az én termési táblám is ily adat; egy kő az épülethez. Eddig három kövünk van: „E. L.“ 1873. évfolyam 478. lap Lakner tanár urtól, f. é. 286. lap Greiner Lajos erdőtanácsos urtól (bár ez csak a felvett próba előtüntetése) s az enyém f. é. 12. lap. A ki a Lakner ur terméstábláját felüti a debreczeni 45 éves állabnál, ha a 30 és 35 közötti sajtóhibát 459 helyett 463, a 35 és 40 között 251 helyett 449-re kiigazitja, azt fogja látni, hogy a folyó növedék a 40 és 45 év között még mindig emelkedőben van, mert a 35 és 40 év között mutatkozó hanyatlás valószinüleg a szá-

mitásnál becsuszott hibából származik. Ha Lakner urnak e sorok kezébe kerülnek, talán lesz oly szives számitásait revidiálni, s az eredményt közölni.

Különben terméstábláink felállitásánál mindketten estünk hibába, melyet bevallani azonban egyikünknek sem válik szégyenére. Ugyanis a mintatörzs elemzése utján terméstáblát állitani fel, elfogadott dolog. A törzsek számának kiszámitása a fiatalabb években az ismert $N : n = M^2 : m^2$ (lásd „E. L." 1862. évfolyam 107. lap) képlet szerint történik.

Az én terméstáblám felállitásánál, melyet Scholcz Gyula erdőtanácsos, selmeczi bányász és erdészakadémiai tanár urral együtt hajtottunk végre, feltünt, hogy a telepités évére s átalában a zsenge korra aránytalanul nagy törzsszám esik. Ákáczosaink u. i. többnyire ültetés utján jönnek létre; a törzsek száma tehát ültetés napján kisebb, mintha a teljvetés vagy veténylés által jöttek volna létre. Tanulmányozni kellene tehát, miként csökken időszakonként a pl. 3' távolságu négyzetültetésből a fák száma kat. holdon 6400-ról a 19-ik évben 932 (Greiner ur szerint) 820-ra (szerintem).

E kérdésre legjobb feleletet az adna, ha valamely állab zsenge korától késő vénségeig, különböző koru, de egy termőhelyi jóságu és ültöncztávu állabok tanulmányoztatnának.

A fák számát, valamint az áterdőlési fatömeget legjobbnak látnám százalékokban kifejezni, s azok átlagaiból meglehetne állapitani valamely átalános funktiót.

Termési tábláinknak hibája tehát az, hogy az alapul szolgáló egyik adat nincs egészen helyesen kiszámitva. De, — én azt hiszem, — sem Lakner ur nem akarta, én pedig kinyilatkoztatom, hogy nem akartam azt állitani, miszerint a közlött termési tábla bevégzett felülmulhatlan tény, hanem azt akartuk, hogy addig is, mig terjedelmesebb tanulmányok alapján készült átalánosabb értékü termési táblák felállittatnának,

némi tájékozással szolgáljunk. Ha azok a jobb termési táblák, melyeknek felállitásán Szabó Adolf barátom dolgozik meglesznek, s azok eredményei ellenem bizonyitanak, készséggel fogom megadni magamat; de addig bocsánat, nem tudom elhinni, hogy oly kemény fáju fanem, mint az ákácz, oly rövid életkorral birna. Különben Szabó barátom azt az egyet elhiheti nekem, hogy a szóban forgó próbavételénél a lehető legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel jártam el, s tehát, ha az „érdekes állab" nyomán készült terméstábla nem egészen üti meg a mértéket, az nem tudományos szédelgés eredménye. Különben én a legszebb részben vettem a próbákat; elérhető maximumnak képzeltem az eredményt és megvallom, soha oly szép ákáczost nem láttam, s tökéletesen el voltam és elvagyok maig is ragadtatva általa. A ki azt látta, karcsu, hosszu, nyulánk, az utolsóig egészséges fáival; annak jobb véleménye az ákáczról megbocsátható.

Hogy a 35 éves ákácz állab nem volt túl érett, ott, a folyó vágásokban látott 65 darab levágott korhadásnak indult ákácz törzs daczára határozottan állitom; a mit pedig állitok, ahoz szakbeli becsületem ezennel lekötöm.

Szabó Adolf barátomnak igen köszönöm, hogy engem az erdészeti magyar irodalom egyik ügybuzgó harczosául „nagyon tisztel", de jobban megköszöntem volna, ha adataim hitelességét kétségbe nem vonja, s most arra kérem fel őt, sziveskedjék czikkem két utolsó alineáját még egyszer átolvasni, mert remélem ezen kifejezés: „azon véleményt bátorkodom koczkáztatni", továbbá, „ha ezen feltevéseim helyesek", itéletét módositani fogják.

A feltett kérdésre, mit nevezek honunkban faszegény vidéknek, csak azt felelem, hogy oly pusztát bizonyára nem, melynek bizonyára 1200 holdnyi erdeje és gazdasága keresztülkasul pár ezernyi hosszu fapásztával beültetve van, és saját

szükségletén kivül mind erdő mind mezőgazdasága nagymennyiségü fát eladni képes; melyek közelében más ily gazdaságok is léteznek, pl. Kecskemét városa, s nem messze tőle a Duna folyó és vaspálya, melyen a felvidék fája leszállitható.

A mi Beauregard urat illeti, a ki ugy látszik szintén bünösnek érzi magát az ákáczos letarolásában, mert különben nem veszi szivére annyira a dolgot, nagyon köszönöm jó tanitását és oktatásait, legalább most tudom, hogy termési táblák felállitása igen fáradalmas munka, s csak arra kérem, miután számos adat áll a vacsi pusztáról és a hevesi uradalomból rendelkezésére, s mint erdészeti igazgató a kellő szakszerü személyzet felett rendelkezik, tegye meg azt a szivességet, nem nekem, de az országos magyar erdő-gazdaságnak, szégyenitsen meg teljesen engemet, s Greiner tanácsos urhoz hasonló aggódó pontossággal és fáradhatlan szorgalommal vétessen fel próbákat a rendelkezésre álló ákáczosokban, állitasson fel a menynyire lehet termési táblákat s közölje azokat; hadd tünjék ki, mely kor az ákácz fordaidejének maximuma, mert ezt keresem én. Nem azt akarom én állitani, hogy minden ákáczos mint szálerdő kezelendő, hanem azt, hogy megfelelő talajon kezelhető valószinüleg 60 évig felmenő forgással. Hogy ez fizetni fogja-e magát, azt a jövő mutatja meg. Vannak viszonyok, hol csak ugy mint a tölgyre nézve az ákácznál is előnyösebb a sarjerdőgazdaság, de ugy hiszem, nagyobb tüzifa tömeg kedveért valamennyi szálas tölgyesünket nem változtatjuk át sarjerdővé.

A többi engem illető megrovásokat és leczkéztetéseket mellőzve, melyek ugy is csekély értéküek, a munkáimból rám czitáltakra akarok válaszolni.

A mi az „E. L.“ 9-ik évfolyamának IX. és X. füzetében mondottakat illeti, ismételve aláirom. Különben erről majd más alkalommal tüzetesebben fogok szóllani, mert csak azt

jegyzem meg, hogy más kérdés az, miből lesz hamar fa, és más kérdés egy gazdasági elv megállapitása.

Valamely fanem fordaideje határainak megállapitása pedig ugy tudom lényeges erdőgazdasági kérdés.

A mi az „Erdőtenyésztéstan"-ból czitáltatik, arra nézve szolgáljanak felvilágositásul a következők.

Az erdészeti tudományokat a németektől kaptuk, s a mi közös az ő klimai viszonyaikkal és fanemeikkel abban meglehetős biztos alapon állunk. Az ő Koryphaeusaik nálunk is tekintélyek.

Az „Erdőtenyésztés"-tan mint az előszóban a XII. lap 3-ik alineájában olvasható nem eredeti munka, de a legjobb német szakmunkák átültetése. Az ákáczra és az alföldi befásitásra nézve dr. Kerner Antal után jártam, mint az a 330. lapon olvasható is.

Hogy az 1871-ben megjelent munkában mondottak egy részétől az 1872-ben látott „Szerencsétlenül járt ákácz állab" eltéritett, az ugy történt, hogy miután még hazánk szülöttétől alaposat az alföldi fatenyésztésről nem olvastam, a mit pedig idegenek irtak, az oly regényes volt, hogy beletalálni magamat nem tudtam, vágytam e „homok sivataggal" e második Saharával, mint Wessely nevezi megismerkedni. A felvidéki erdész sajátságos képet alkot magának az alföldi homoksikságról. Több négyzetmértföldnyi területeken nincsen csak futóhomok, melyet a szél felkavar, magával hord nehéz felhők alakjában; sivár talaj, melyen itt-ott teng egy árva fűszál, katang kóró. Még az is kérdés, mely fanem él meg benne stb. Nekem természetem, hogy nem szeretek elhinni mindent. Látni akartam e paflagoniát.

Kenessey Kálmán osztálytanácsos urhoz fordultam kérésemmel. Földmivelésünknek e lelkes bajnoka okaimat helyeseknek találván a földmivelési ministeriumtól segélyt eszközölt

számomra, s azzal az Alföld jelentékeny részét beutaztam, s mit láttam? azt, hogy az Alföld homokja megterem mindent; láttam P.-Vacson homokon agg tölgyet, Kecskeméten, Szegeden, Szabadkán stb. nagyterjedelmü szőlőket, gyümölcsöket, ákácz, nyár erdőket, gabona földeket, réteket váltakozni mocsár és futóhomok buczkákkal; szóval, fogalmaim teljesen megváltoztak.

Ez alkalommal megtanultam ismerni a befásitás történetét is, melynek kezdeményezése a mult század végére tehető vissza, midőn gubernialiter lettek az Alföld birtokosai arra felszóllitva. Akkor kivált nyárfákkal történtek az ültetvényezések. Az ákácz ujabb eredetü; s abban igaza van Beauregard urnak, hogy néhai herczeg Coburg Ferdinánd e tekintetben az uttörők közé tartozott. Azóta ismerem a Nyirt, melyen 10.000 hold erdő 6 pagonyban áll intézkedésem alatt, nagyobbára tölgyes, nyir és nyárral elegyitve. Ezeknél fogva tehát a mi a homoki erdőgazdaságot illeti, némileg illetékesnek tarthatom magamat, s a megtérés indokolt.

Soha sem szégyeneltem tanulni; e czélra minden alkalmat fel szoktam használni; s ha egyszeri utazás alkalmával többet látok és tapasztalok mint más, az csak annak következménye, mert észlelve utazom. Ha utazási tapasztalataim jobb és helyesebb meggyőződésre vezetnek, azt mindég bevallottam és be fogom vallani.

Ezzel a vitát befejezettnek tekintem, s ha netán ez ügyben még czáfolatok érkeznének, s azokra nem fogok válaszolni, azt arra kérem magyarázni, hogy szakelveket csak tények által hiszek megoldhatónak. *)

Nagy-Károly, 1877. május 15. *Illés Nándor.*

---

*) A felmerült kérdést mint olyant részünkről is befejezettnek kivánjuk tekinteni. A szerk.

Háborút a vaddisznók ellen!

Utóbbi évtizedben a vaddisznó-állomány Magyarország több részében oly nagy mérvben elszaporodott, hogy méltó aggodalommal tölti el a mezőgazdát, szőlőbirtokost, erdészt és a vadászat igazi barátját.

Oly vidékekben is, a hol emberemlékezet óta nem látott senki vaddisznót, ma egész falkákban pusztitja a törökbúzát, zabot, burgonyát, szőlőt és egyetlen éjszakán semmivé teszi a gondosan ápolt ertvényeket.

Hadat kell üzenni ezen telhetetlen rablónak, irtó háborút; tevén ezt a közjó érdekében.

Felháborodik talán valamely hatalmas Nimród kedélye, midőn a fölötte érdekes, férfias bátorságot és kitartást igénylő vaddisznó-vadászat élvezetétől ki akarnám szoritani! — Ne aggódjék azonban, ha valóban ügybarát, a ki szeretni és becsülni tudja a szép vadállományt; mert nem létezik oly ragadozó állat, mely csak megközelitőleg is annyi nemes vadat pusztitana, mint éppen a vaddisznó. Csavargó természeténél fogva össze-vissza járja a tavasz folyamában a legnagyobb sűrüségeket, kikutatja a legrejtettebb helyeket is, s a mit elő talál, legyen az szarvas, dámvad, őz, nyúl, süketfajd, fáczán, császármadár, fogoly, szalonka stb. még tehetetlen fia vagy tojása, falánksága és telhetetlen étvágyának biztos áldozatjává lesz.

Megfoghatatlannak látszik, miért csökken, miért van elhaló félben a nemes vadállomány, holott a vadászat gyakorlata törvény által szabályozva, vadászati adó által pedig korlátozva lett.

Igen is pusztul, de végképen tönkre fog menni, a mig a vaddisznó uralja az erdők sűrüjét. Tessék bármely eszközt használva a vaddisznót pusztitani, farkas, róka, nyest és ra-

gadozó madarakkal egyetemben, tessék csavargó és juhászkutyákat az erdőtől távol tartani, vagy fanehezék által ártalmatlanná tenni, és helyre áll a vadállomány is.

A vaddisznó vadászat erdeinkben hajtókkal, lesben vagy idomitott ebekkel szokott megtörténni.

Az első sok munkaerőt von el a társadalomtól, sok lövészt tételez föl, költséges s aránylag mégis csak kevés sikerrel jár. A vaddisznónak tudvalevőleg ritkán van megállapodott helye, ma itt van, holnap amott, de rendesen ott, a hol nem keressük.

Második a lesben ejtő vadászat, ez halálig unalmas és sohasem eredményezi a vaddisznó kiirtását. Les-vadászattal, mely mindig bizonyos kedvező feltételekhez van kötve, még saját földjétől sem tartja távol a disznót senki.

Idomitott ebekkel vadászni a vaddisznót, edzett tagokat, kitartást és férfias bátorságot igényel. Kevés a vadászok száma, a kik ezen fölötte fáradalmas és nem kis mértékben veszélyes vadászati módot gyakorolnák, oly kevés, hogy miattok is tönkre teheti a tömegesen szaporodó vaddisznó a törökbúzát, zabot, szőlőt, burgonyát; bátran elpusztithatja a legsikerültebb ertvényeket, és végképen tönkre teheti a legszebb vadállományt.

Némely vidéken alkalmazzák a cselgödröket, — nem rosz gondolat, de szokás szerint ökör, tehén, juh stb. jobban belé talál mint a vadkan.

Gyökeresebb gyógyszerre van itt szükség, olyanra, mely erősen hat és biztosan czélhoz vezet. Ilyen pedig csak egy van, és ez a méreg.

Csakis egy közös megállapodás folytán eszközölt általános mérgezés leend képes a vaddisznó garázda uralmának gátot szegni.

Való, hogy költséges vállalat; mert a vaddisznó a mirenyés Strichnin-nek nagy tömegét birja el, mig elpusztul. Ha a ló vagy másrendü csal-ételek jól van mérgezve, azonban mégis biztos halála, ha ugyan csak a harmadik határban is. A vaddisznó által egy évben okozott kárnak elháritása, sokszorosan megtériti a költséget.

Nézetem szerint az általános vadászat-tilalom ideje lenne ezen hadjáratra a legalkalmatossabb — midőn vadászebek esetleges mérgezése ki van zárva.

Mondanom fölösleges, hogy mérgezett vaddisznó haszonvehetetlen és hogy annak idején a törvény-közegek által eszközölt körözése válna szükségessé, mely az embereket figyelmeztetné, s ezen mérgezett állatoknak bármely czélra való felhasználását szigoruan eltiltaná.

Ha az inditvány némi viszhangra talál, a közjónak érdekét fogja előmozditani.*)

Neudorf, 1876. *Seide Gyula.*

Tudósitás.

Kapcsolatban az „Erdészeti Lapok“ jelen füzetében közölt egyleti alapszabályok 6. és 7. §-ával, a 10. § nak 8., 9. és 10. pontjaival, továbbá a 11. §. *a)*, *b)* és *c)* pontjaival van szerencsénk a lapunk jelen füzetéhez mellékelt alapitványi kötvény és tagsági nyilatkozat iveit azon tiszteletteljes kéréssel figyelembe ajánlani, hogy mind azon t. ügybarátaink és szaktársaink, kik az Országos Erdészeti-Egyesületnek alapitó, vagy

*) A vaddisznónak mérgezés által való irtását részünkről nem osztjuk, közöltük azonban e czikket azért, hogy felhivjuk t. vadásztársaink figyelmét arra, miszerint e különben is szapora vadat ugy vadászati mint gazdasági érdekekből lehető bő mértékben ejtsék. Szerk.

rendes tagjai kivánnak lenni, de hasonló tartalmu kötelezvényt vagy nyilatkozatot eddig még nem állitottak ki, sziveskedjenek e czélból a mellékelt iveket felhasználni, vagy azokra ismerőseik tisztelt körében aláirásokat s ez által uj egyleti tagokat szerezni.

Azok, kik 100 frtnyi alapitványnyal már az egyesület alapitó tagjai, de alapiványaikat 50 vagy 60 frtnyi összeg megpótlásával a jelen alapszabályok értelmében tehető legkisebb, vagyis 150 frtnyi alapitványi összegre kiegésziteni kivánják, ezt az előbb megjelölt pótlékösszegről kiállitandó uj alapitványi kötelezvénnyel tehetik.

Az alapszabályok 10-ik §-ának 18-ik pontjára hivatkozva, azon hazafiui reménnyel zárjuk be jelen sorainkat, hogy egyesületünknek nem csak jelenlegi tagjai fognak sietni uj tagokat szerezni, de azok is, kik eddig még nem állanak társulatunk kötelékében, örömmel fognak abba belépni, hogy az Országos Erdészeti-Egyesületet a hazai erdőgazdaság körében közszükséget képező számos teendőknek teljesithetésére erkölcsi és anyagi támogatásukkal képesitsék, s ez által közgazdasági és nemzeti életünk culturális fejlődését a nálunk kiváló fontossággal biró erdőgazdasági téren is biztositsák.

Az egyesület a részére adott anyagi támogatást az általa kiadott „Erdészeti Lapok“ ingyen megküldésével viszonozza és hisszük, hogy szakközlönyünk a gyakorlati gazdálkodás és faértékesités terén, valamint az erdészeti szakismeretek tág körében is nyujtott tájékozásai által olvasóinak számos kérdésben szolgálhat hasznos utmutatóul.

Az összetartásban és buzgó alapos munkásságban állhat erőnk, s ugy szakunk mint hazánk érdekében erre és ennek kifejtésére kérjük tisztelt ügybarátainkat!

Budapest, 1877. junius-hó.

Az Országos Erdészeti-Egyesület titkári hivatala.

Ujabb adatok a közalapitványi erdők jövedelmezőségéről. *)

A vallás, tanulmányi és egyetemi alap erdeinek jövedelmezősége, a mint ezt a vallás és közoktatási ministernek a közalapitványi alapok és jószágok 1867. évi állapotáról és 1868. évi előirányzatáról szóló előterjesztéséből (40—49. lap) látható, az ott ecsetelt körülményeknél fogva 1868. évig meglehetősen csekély volt. Az 1868. évről szóló zárszámadásairól szerkesztett előterjesztések szerint ugyan is az 1861. évtől 1868. év végéig számitott 8 év alatt az átlagos évi tiszta jövedelem a következő volt:

a vallás alapi $55.604^{719}/_{1600}$ hold erdőknél egészben 39.599 frt; — k. holdankint 71 kr;

a tanulmányi alapi $19.405\ ^{878}/_{2600}$ hold erdőknél egészben 15.309 frt; — k. holdankint 82 kr;

az egyetem alapi $21.190^{929}/_{1600}$ hold erdőknél egészben 9.564 frt; — k. holdankint 45 kr;

mind a három alaphoz tartozó $96.200^{926}/_{1600}$ hold erdőknél egészben 64.472 frt; — k. holdankint 69 kr.

Jövedelmezőség tekintetéből az 1860—1868. korszak alatt legkedvezőbb volt az 1868. év, midőn a tiszta jövedelem 164.934 forintra emelkedett; mig három évben 1862. 10.120 frt, 1863-ban 1.748 frt, 1866-ban 1.652 forint veszteség mutatkozott.

Hogy az erdők jövedelme azok törzsértékének sérelme és csökkentése nélkül gyarapittassék, több rendbeli az okszerü erdőgazdaság elvein alapuló intézkedések tétettek. A kezelési személyzet a kellő szolgálati utasitásokkal

*) A vallás- és közoktatásügyi minister által az alapok és alapitványok megvizsgálására Ő Felsége által kiküldött bizottság elé terjesztett ismertetés.

A szerk.

elláttatott s ezzel kapcsolatosan az erdőgazdászatnak megfelelő gyakorlati ellenőrzése biztosittatott. A faizási és legeltetési szolgálmányokkal terhelt erdők elkülönitése minden rendelkezésre álló módon előmozdittatott, mi legnagyobb részben sikerült is. A znyóváralyai uradalomban létező fenyvesek termékeinek kihasználása végett egy mű-fűrészmalom épittetett. A kezelési kiadások, melyek 1867. év végeig a nyers jövedelemnek 70—75%-át emésztették meg, a jövedelmekhez helyesebb arányban szorittattak, mi különösen nehány mellőzhetőnek bizonyult tiszti állomás beszüntetése s mássali egyesitése, a faeladásoknak a helyi vagy országos kereskedelmi igényekhez alkalmazott tövön vagy helyi raktárakbani eladása által éretett el. Megindittatott az erdőrendezés, melynek üdvös hatása nevezetesen az utolsó négy évben volt érezhető; a mennyiben a határozottan kedvezőtlen fa-kelendőségi esélyek daczára is az alapi erdők évi összes tiszta jövedelme 180.000 forint alá nem szállt.

A közgazdasági élet hullámzása s a szédelgésig fokozódott vállalkozási szellemnek az általános pangásig való sülyedése, az alapi erdők jövedelmezőségére sem maradhatott visszahatás nélkül. Mig ugyanis az alapi erdők tiszta jövedelme 1872-ben 302.847 frttal érte el legmagasabb fokát (mely összegbe a helyenként gazdasági czélokból történt irtásokból befolyt összegek nem foglalvák), addig az 1873. évi pénz- és hitelválság az erdők jövedelmét rohamosan 30—40% apasztotta.

A faüzletre kiterjedő válság legélesebben a csákovai kerületben volt észlelhető, a mennyiben a szédelgés korában Temesvárt keletkezett fa-fogyasztó gyártelepek nagy része tevékenységét beszüntetni kénytelenittetvén, több rendbeli nagyobb fakereskedő elvállalt kötelezettségeinek teljesitésére képtelenné vált.

Még kedvezőtlenebbül hatott a válság az egyetemi és tanulmányi alap erdőbirtokainak jövedelmeire, mert az egyetemi birtokok közül nevezetesen Znyóváraljján az épitkezési vállalatok bevégeztével illetőleg nagyobb épitkezések szünetelésével az épületfa értéke és kelendősége is rohamosan csökkent; a tanulmányi alap csákovai uradalma pedig tényeges jövedelem hiányba esett.

Az 1873. év óta folyton uralkodó kedvezőtlen fakereskedelmi viszonyok daczára minden kinálkozó kedvező alkalomnak gyors felhasználásával sikerült az összes tiszta jövedelmet, mint már fenn is emlitve volt 180.000 forinton felül tartani, mely jövedelmi állapot annál kedvezőbbnek mondható, minthogy a csákovai főtiszti kerületben fekvő nagyköveresi és csákovai uradalom erdőtermékei, az évek óta uralgó rosz termés miatt és a Temesvárott letelepedett Bayersdorf s Biach czég által a kincstári erdőkből piaczra vetett faáruk nagy tömege miatt csak aránylag kis részben értékesithetők.

1868. év óta az időközben történt urbéri rendezések, valamint részbeni irtások folytán, 1875. év végeig a vallás alapitványi erdőbirtok $6.735^{799}/_{1600}$; az egyetemi alapitványi erdőbirtok $215^{1137}/_{1600}$ holddal fogyott, mig a tanulmányi alap erdőbirtoka $130^{1042}/_{1600}$ holddal szaporodott, s igy a közalapitványi összes erdőbirtok kevesbedett $6.820^{894}/_{1600}$ holddal.

1875. év végén volt:

a vallás-alap birtokában	$48.868^{1520}/_{1600}$,
a tanulmányi alap birtokában	$19.536^{320}/_{1600}$,
az egyetemi „ „	$20.974^{1392}/_{3600}$,
mind a három alap birtokában . . .	$89.380^{32}/_{1600}$

hold erdő.

Megjegyzendő, hogy ezen területből körülbelül 10% azaz 8.938 hold tisztásokat s kopár területeket képez.

A vallás és közoktatási ministerium kezelése alatt állott és áll azon kivül a lakocsai és szentbenedeki megürült egyházi birtok, melynek erdő-állománya 2.925····/1600 hold, s igy 1875. év végén azon ministerium kezelése alatt állott összesen 92.305^{32}/$_{1600}$ hold.

Ezen 92.305^{32}/$_{1600}$ holdból, alapitványi teherment erdő 74.635^{400}/$_{1600}$ hold, szolgálmányokkal még terhelt erdő 17.759^{1232}/$_{1600}$ hold.

Az 1869. évről 1875. év végéig számitott 7 évi időtartam alatt az évi átlagos tiszta jövedelem volt:

a vallás alapi erdőknél (a 10 évi zárszámadási eredményekről szerkesztett kimutatásra vezetett jegyzékben foglalt 84.231 frt beszámitásával) egészben 138.885 frt, holdankint 2 frt 84 kr;

a tanulmány-alapi erdőknél egészben 23.520 frt, holdankint 1 frt 20 kr;

az egyetem-alapi erdőknél egészben 25.902 frt, holdankint 1 frt 24 kr;

mind a három alap erdeinél egészben 188.307 forint, holdankint 2 frt 10 kr.

Ezen most emlitett hét év alatt a legnagyobb tiszta jövedelem volt 1872-ben 302.847 frt és a legkisebb 1869-ben 63.470 forint.

Összehasonlitva az 1869. évtől 1875. év végéig évenkinti átlagban holdankint elért tiszta jövedelmet; az 1861. évtől 1868. év végéig ugyan ugy elért tiszta jövedelemmel, mutatkozik: — a vallás-alapnál

1869—1875. korszakban holdankint . . . 2 frt 84 kr,
1861—1868. „ „ . . . — frt 71 kr,
1869—1875. év és „ több . 2 frt 13 kr,

vagyis 300%-nyi jövedelem-emelkedés;

a tanulmányi alapnál

1869—1875. korszakban holdankint . . . 1 frt 20 kr,
1861—1868. „ „ . . . — frt 82 kr,
1869—1875. év és „ több . — frt 38 kr,
vagyis 47%-nyi jövedelem-emelkedés;

az egyetemi alapnál

1869—1875. korszakban holdankint . . . 1 frt 24 kr,
1861—1868. „ „ . . . — frt 45 kr,
1869—1875. év és „ több . — frt 79 kr,
vagyis 179% jövedelem-emelkedés;

mind a három alap erdeinél

1869—1875. korszakban holdankint . . . 2 frt 10 kr,
1861—1868. „ „ . . . — frt 69 kr,
1869—1875. év és „ több . 1 frt 41 kr,
vagyis 205%-nyi jövedelem-emelkedés.

A fentebbiek szerint legcsekélyebb mérvben gyarapodott a tanulmányi alapitványi erdőségek jövedelme, minek oka az, hogy ezen összesen $19{,}536^{320}/_{1600}$ holdnyi erdő között a csákovai tanulmányi alap $3.050^{208}/_{1600}$ holdnyi erdeje 1873. év óta a fának csekély kelendősége miatt állandó jövedelem hiányában szenved, és a mislyei uradalom 1.438 holdból 600 hold, két három évtized előtt történt túlvágatások folytán oly fiatal, hogy abban fát vágatni egyátalán nem lehet.

Ha az előadott adatok alapján összehasonlitás tétetik azon eredmények között, melyek a közalapitványi birtokoknak a m. kir. kormány által történt átvétele idejétől, azaz 1867—1875-ig és azelőtt, vagyis 1861—1866-ig éretett el, akkor kitünik, hogy átlagban évenkint:

a vallás-alapi erdőbirtokoknál

1861—1866-ig egészben 17,637 frt, holdankint — frt 32 kr,
1867—1875-ig „ 131.156 frt, „ 2 frt 65 kr,

a tanulmányi alapi erdőbirtokoknál
1861—1866-ig egészben 13.034 frt, holdankint — frt 67 kr,
1867—1875-ig „ 23.211 frt, „ 1 frt 19 kr,
az egyetemi alapi erdőbirtokoknál
1861—1866-ig egészben 6.271 frt, holdankint — frt 29 kr,
1867—1875-ig „ 23.365 frt, „ 1 frt 11 kr,
mind a három alap erdeinél
1861—1866-ig egészben 36.942 frt, holdankint — frt 38 kr,
1867—1875-ig „ 177.732 frt, „ 1 frt 99 kr
tiszta jövedelem volt.

A lakocsai és szentbenedeki megürült egyházi birtoku 2.925 hold erdő bevételeiről és kiadásairól csak 1872. év óta vezettetnek zárszámadások, melyeknek kimutatásai szerint ezen erdők:

1872-ben 5.863 frt jövedelem hiányban szenvedtek,
1873-ban 19.151 frt tiszta jövedelmet,
1874-ben 6.207 frt „ „
1875-ben 25.631 frt „ „

s ezek szerint ezen négy év alatt átlagban évenkint: egészben 11.281 frt, holdankint 5 frt 68 kr tiszta jövedelmet adtak.

Az 1872-ben szenvedett veszteség főleg abban találja magyarázatát, hogy az előbbeni évekből fenmaradt tartozások a vallás-alapnak ez évben térittettek meg és a fa eladásából eredményezett jövedelemnek egy része csak 1873. elején folyt be.

Végül megjegyzendő, hogy 1876. évben, a három-szlécsi uradalom eladása által kevesbedett az egyetemi alap erdőbirtoka . . . . . $1.298^{1200}/_{1600}$ holddal,
és velkapolai birtok eladása által a
vallás-alap erdőbirtoka . . . . . $1.700^{\cdots}/_{1600}$ holddal,
a közalapitványi erdőbirtok tehát . . $2.998^{1200}/_{1600}$ hold

szolgálmányokkal terhelt erdővel fogyott, ugy, hogy 1876. végén:

a vallás-alap erdőbirtoka . . .	$47,168^{1520}/_{1600}$,
a tanulmányi alap erdőbirtoka .	$19.536^{320}/_{1600}$,
az egyetemi „ „ .	$19.676^{192}/_{1600}$,
megürült egyházi birtokok erdei	$2.925^{\cdots}/_{1600}$,
összesen	$89.306^{432}/_{1600}$

holddal tünik ki.

Ehez járul 1876. év végén átvett báttaszéki terezianumi alapitványi uradalomhoz tartozó erdőség $6.571^{1531}/_{1600}$ hold, ugy, hogy ez idő szerint a vallás és közoktatási m. kir. ministerium kezelése, illetőleg felügyelete alatt álló erdők állománya $95.878^{363}/_{1600}$ holdra terjed ki.

A pinus pinasterről.

A pinus pinaster s. maritima ültetvényezésének eredményeiről e lapokban közlött adatain annak idején figyelmet gerjesztettek, s több külföldi lap is átvette azokat. Ez érdekeltségnél fogva érdekesnek látom közleni, hogy telepitési kisérleteim mind mai napig nem vezettek teljes sikerre; csemetéim betakarás daczára minden télen nagyobbára elfagytak. Még legtöbbre mentem az őszszel szabadban erdő közti az északi szelektől védett tisztásokon gyepbe ültetett példányoknál. Ezek közül maradt meg valami. E télen azon két éves csemeték is tönkre mentek az iskolákban, melyeket tavaly nagy ügygyelbajjal tudtunk áttelelni. Ugy látszik legsikeresebb az őszi ültetés védett, némileg árnyas helyen.

Illés Nándor.

A magyar koronához tartozó országok vámhivatalainál 1875-ben ki- és beszállitott faanyagok.

Közli: *Bedő Albert.*

A magyar kir. pénzügyministerium a magyar korona országok vámhivatalainál 1875-ben nagyobb mennyiségben ki- és beszállitott árukról közelebbről egy kimutatást bocsátott nyilvánosságra, melynek a faanyagokra vonatkozó tételeit kivonván, az alábbiakban közöljük. Az a mit faanyagaink külföldi forgalmáról hivatalos adatok alapján megtudhatunk, eddigelé oly édes kevés, hogy valóban csodálkozásunkat kell kifejeznünk azon, hogy a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium ezen nevezetes kiviteli czikkünkre vonatkozó adatokat és consuli jelentéseket maga idejében közzé nem teszi, noha ezekre ugy a kereskedő mint a termelő közönségnek igen élénk szüksége van. Ismételjük azért ez alkalommal is, hogy a külföldi piaczokról szóló consuli jelentések nyilvánosságra adandók, melyet egyébiránt az Országos Erdészeti-Egyesület már évek előtt kért, s hogy nem csak a magyar, de az osztrák tartományokkal közös vámhivatalok utján kivitt, vagy behozott faanyagok kimutatása is, és pedig a magyar tartományokból kivitt vagy ide behozott fa tömege elkülönitve, évenként és részletes adataival közöltessék.

A jelen közleményünkben foglalt behozatali tömegre, ugy Magyar- mint Horvátországra nézve, szinte felesleges megjegyeznünk, hogy az legnagyobb részben a finomabb müiparhoz tartozó értékes külföldi vagy amerikai fanemekből áll, s hogy csupán a tömösi, vöröstoronyi, báziási és vulkáni vámhivatalon át behozott fatömeg tekinthető olyannak, mely főleg a határszéli községekből behozott tüzi- és épületfát képviseli.

Kivitel.

Magyarországból.		Horvátországból.	
Vámhivatal neve	Fa köbláb	Vámhivatal neve	Fa köbláb
Pest	159.397	Portoré	3.900
Pancsova	814	Selce	450
Kubin	400	Novi	64.956
Belobreszka	4.544	Szt.-Márton	29.117
Orsova	76.160	Szt.-Vid	694.360
Tömös	101.600	Szt.-György	235.674
Soósmező	79.122	Jablanac	198.636
Tölgyes	1,789.781	Karlobago	36.736
Csik-Gyimes	15.078	Malihalau	736
Úzvölgy	450	Zvonigrad	3.257
Almásmező	121.050	Zágráb	512
Fiume	2,044.941	Sissek	61.230
Ponsal	39.224	Ó-Gradiska	79.914
Plasse	170.420	Svinjár	60.038
Összesen	4,602.981	Brod	103.444
		Samac	43.662
		Županje	102.247
		Rajevosello	76.237
		Racsa	32.930
		Klenak	10.160
		Jakova	87
		Zimony	32.950
		Összesen	1,871.233

Bevitel.

Magyarországba.		Horvátországba.	
Vámhivatal neve	Fa köbláb	Vámhivatal neve	Fa köbláb
Pest	4.206	Selce	1.027
Temesvár	151	Jablanac	125
Pancsova	331	Malihalan	736
Homolitz	450	Zvonigrad	15
Kubin	3.125	Serb	2.826
Báziás	32.804	Modragreda	835
Orsova	1.627	Zavalje	351
Vulkán	31.373	Sissek	50
Dús	4.608	Károlyváros	1.850
Vöröstorony	90.118	Oblaj	560
F.-Törcsvár	4.011	Korlat	1.674
Tömös	196.282	Kostajnica	2.582
Bodza	1.481	Dubica	69
Brassó	1.254	Jassenova	90
Soósmező	117	Ó-Gradiska	753
Tölgyes	25	Svinjar	6.833
Csik-Gyimes	81	Kobas	123.167
Fiume	69.861	Brod	35.515
Ponzal	20.260	Jakova	23
Összesen	462.165	Zimony	90.000
		Összesen	269.061

A cser-szömörczéről.

E lapok f. évi IV-ik füzetében fönnebbi czim alatt közlött czikkem következtében már kaptam tudósitást a cser-szömörczéről. Blaschek Ede erdőmester ur Körmendről következőleg nyilatkozik: „Személyes meggyőződésem szerint a cser-szömörcze hazánk egy részében nagyobb terjedelemben tenyészik vadon, még pedig az Alpeseknek végső kifutásain Fiume közvetlen közelében 1000—1300 méter magasságban a tengersik fölött, tehát meglehetős zordon klimában és a talaj irányában csekély igényeket mutatván, buján terjeszti sarjait.“

„A jelen birtokos Thurn és Taxis herczegre nézve annyiban szolgáltat jövedelmet a cserje, a mennyiben szedése és értékesitése évente bérbe adatik.“

Ezen érdekes tudósitáson kivül Blaschek ur reményét fejezi ki, hogy sikerülni fog neki néhány példány ültönczöt szerezni, s a fönnebb emlitett czikkben föltett kérdésekre is megfelelelhetni. Második levelében csakugyan tudatta velem, hogy Fiume vidékéről kapott ültönczöket, de a melyeket sárga szömörczének (Rhus cotinus) ismert föl. Ugyanez alkalommal kaptam tőle mintegy liternyi cser-szömörcze magot, a melynek misége fölött nem lehet kétség; piros bogyói, melyekben a mag fekete, s a vörösbarna kócz világosan jellemzik. E magnak egy részét magam vetettem el házikertemben, a többit kiadtam az erdészeknek; muzsalyba agyagos (timsósporphyr), P.-Károly, Nyir-Báthor, Encsencs, Nyir-Adonyba futó homok talajra.

Ezenkivül Piso Cornél ur m. kir. erdőgyakornok Bocskón küldött Földessy Lajos budapesti magkereskedéséből szerzett magot, melyet szintén külön elvetettem.

El nem mulasztandom mindkét mag kikelésének eredményéről tisztelt szaktársaimat annak idején értesiteni.

Illés Nándor.

Az impregnált vasuti talpfák tartósságáról.

A magyar mérnök- és épitész-egylet közlönyének f. évi II. száma következőket irja: A német vasut-igazgatóságok egyesületének mult évi juniushó végén Constanzban megtartott műszaki gyülésén Fünk tanácsos érdekes közleményeket terjesztett elé ezen tárgyra vonatkozólag, melyek képesek arra, hogy az illető szakkörökben figyelmet keltsenek, s melyek megérdemlik, hogy e helyen rövid kivonatban előadassanak.

Nevezett szakember kisérletei részben a köln-mindeni-, részben pedig a hannoverai államvasuton hajtattak végre, s következő eredményeket tüntetik fel a kicserélés százalékát s a bekövetkezés időpontját illetőleg:

Chlor-zinkkel impregnált lúczfenyő-ászkoknál 21 évi használat után 31%.

Creosot-tal itatott bükkfánál 22 évi használat után 46%.

Épen nem impregnált tölgy-ászkoknál 17 év után 49%, és végre

Chlor-zinkkel impregnált tölgyfa-ászkoknál ugyancsak 17 év leforgása után csak 20,7%-nak kecserélése vált szükségessé.

Mindezen kisérleteknél egyaránt kedvező körülmények vétettek alapul, t. i. legjobb minőségü, tiszta és teljesen vizátbocsátó ágyazási anyag.

Egyes próba-darabok, melyek oly ászkokból vágattak ki, melyek a kisérleti-idő lefolyása után is még a pálya töltésében maradtak, teljesen ép, egészséges felületet mutattak.

Kapcsolatban németországi vaspályákon eszközölt fennebbi jósikerü kisérletekkel, ide iktatjuk az ausztriai Ferdinánd-északi pálya némely pontján néhány év leforgása alatt tett kisérletek eredményét is.

Ezen kisérletek szerint a kicserélés mérve tett :

Nem impregnált tölgyfa-ászkoknál 12 évi használat után 74.48%-ot.

Chlor-zinkkel itatott tölgyfánál 7 év multán 3,29%-ot.

Koromolaj-tartalmu kátránynyal impregnált tölgyfa-ászkoknál 6 év után 0,09%.

Chlor-zinkkel telitett lúczfenyőnél 7 év lefolyása után 4,46%-ot.

Utóbbiak 1869-ben a morva-sleziai vasút állomáshelyein alkalmaztattak, illetőleg oda helyeztettek át.

A Ferdinánd-északi pályán 1869—70-től kezdve már csak chlor-zink-, vagy koromolaj tartalmu kátránynyal impregnált tölgyfa-ászkok alkalmaztatnak. *H. S.*

Dongaszállitmányok Triestből. Miként a „Neue Freie Presse"-ben olvastuk, f. évi január hóban Triestből Franczia-országba következő dongamennyiségek szállittattak : Cette-be 784.000 drb; Bordeaux-ba 850.784 drb; Marseille-be 294.596 drb; Nantes-be 117.770 drb; Port-Vendres-be 105 drb, összesen 2,047.713 drb, mig 1876. jauuár hóban 3,937.001 drb szállittatott. Londonba szállittatott ugyancsak f. évi január hóban 305.200 drb; Liverpool-ba 16.300 drb; Hull-ba 8.000 drb; tehát Angliába összesen 329.500 drb, mig a mult év január hóban 616.000 drb. Sámos-ba Görögországba vittek 20.000 drbot. Összesen tehát kivitetett január hóban 2,397.213 drb, mig 1876. év január havában 4,553.001 drb. (A dongabevitel Triestbe f. évi január hóban 1,696.099 drbot tett.)

Az erdészeti államvizsgák szabályozása.

Közli: *Bedő Albert.*

Az erdészeti államvizsgák szabályozásának kérdése legközelebbről megoldást nyerend azon szabályrendelettel, melyet a földmivelési-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium kiadand. Ezen szabályrendelet javaslatának kidolgozására a földmivelési és pénzügyi ministerium s az országos erdészeti-egyesület képviselőiből alakitott bizottság volt hivatva. A bizottság május-hó 24-én tartotta utolsó tanácskozását, s ez alkalommal csekély módositásokkal egészen elfogadta a szabályrendeletnek Bedő Albert által kidolgozott tervezetét. Hisszük, hogy lapunk jövő füzetében már az addig kiadandott szabályrendelet szövegét fogjuk közölhetni. Addig is azonban nem tartjuk érdektelennek arról a következőket megemliteni.

A tervezet szerint biróságok és hatóságok előtti erdészeti szakértői müködésre csak oly egyének lesznek alkalmazhatók és jogosultak, kik Magyarországon az erdészeti államvizsgát letették. Az államvizsgálat teljesitésére a földmivelési minister állandó bizottságot nevez ki, melynek tagjai közül az elnök szabadon választja a vizsgáló biztosokat; államvizsgára csak oly egyének fognak bocsáttatni, kik a főgymnasium vagy főreáltanoda elvégzését érettségi bizonyitvánnyal igazolják, kik a selmeczi erdőakademia rendes hallgatói számára előirt összes tantárgyakból, akár mint akademiai hallgatók, akár mint magántanulók vizsgákat tettek. Az irásbeli vizsgálat két nap tart, és ezek mindenikén 3—3 kérdést kell megfelelni. A szóbeli vizsga nyilvános.

A vizsgálati dij 25 frttal lett felvéve. A vizsga eredménye következő három osztályzattal fog igazoltatni: jelesen képesitett, jól képesitett és kielégitően képesitett.

Az erdőőrök számára nem alsóbbrendü államvizsgák, hanem erdőőri szakvizsgák fognak az ország különböző vidékein tartatni.

A kidolgozott tervezetnek megbirálására hivatott bizottság azon a következő módositásokat tette: mellőztetett abban annak kimondása, hogy a törvényhatóságok és sz. kir. városoknál lévő erdőtisztektől is megkivántassék az államvizsga letételének igazolása, miután ez a hozandó erdőtörvényben különben is benne lesz; mellőztetett azon intézkedés, hogy a földmivelési minister a pénzügyministerrel egyetértésben nevezze ki a vizsgáló bizottság tagjait, valamint annak felvétele is, hogy oly jelöltnek ki a másodszori vizsga alkalmával kielégitő osztályzatot nem kap egy év mulva, egy harmadszori vizsgatétel is megengedtessék, ha ezt a négy tagból álló vizsgáló bizottmány egyhangulag megengedhetőnek találná.

Az erdőőri szakvizsgát tárgyazó tervezetbe a bizottság felveendőnek találta azt, miszerint kimondassék, hogy a vizsgálóknak és vizsgajelölteknek vezérfonalul ajánltatik Bedő „Erdőőr“ czimü könyve, a 10 frttal ajánlott vizsgadijat pedig 5 frtra szállitotta.

Bőr, bőripar és cser-mivelési anyagok nemzetközi kiállitása. Ezen kiállitás Berlinben folyó évi szeptember-hó 8—29. napjain fog megtartatni, s czélja az emlitett ipari- és gazdasági tárgyakat a maguk specialitásában és valóságában megismertetni. A kiállitásnak 7 csoportja van, melyből az erdőgazdákat, különösebben a 6-ik csoport érdekli, melyben a tölgycsemeték, kéreg és cserző anyagok lesznek kiállitandók. A cserkéreg termelése jó talajon álló tölgyerdeinknél szép jövővel kecsegtető jövedelmi forrásnak igérkezvén, melegen ajánljuk

erdőbirtokosainknak, hogy e kiállitásban a megjelölt tárgyakkal résztvegyenek, valamint kivánatos lenne az is, hogy hazánkból oly valaki lenne jelen ezen kiállitáson, ki minket a kiállitás 6-ik csoportjáról alaposan tájékozó jelentéssel ismertetne meg.

A 7-ik csoport a cser-mivelést tárgyazó szakirodalom bemutatására van szánva. Bejelentések vagy bárminemü tudakozódások ezen czim alatt intézendők: „Bureau des Central-Verbandes der Deutschen Lederindustriellen." Berlin, Friedrichstrasse, 243. (*B.*)

Cser eladások. Bereg, Ugocsa, Szathmár és Biharmegyékben a jelen tavaszi hántásidényre Roth és Weiner cserkereskedők több rendbeli erdőt vettek meg. Az alku rendesen ugy köttetett, hogy vevők az erdőt saját költségükön vágatják le, s a meghántott fát ölbe rakatják 1 méter mély, 1 méter széles és 1·25 méter magas rakásokba, melynek cserjeért 50 krt fizetnek, vagy az öl mélységre 1 méter és homloka 7—8 bécsi láb (56 □′) s ezért fizetnek 2 frtot. E vidék fiatal tölgyesei ennek következtében ma-holnap mind fejsze alá jutnak, s tölgy tüzifánkra nagy versenytől lehet félni. Az eredményekről s költségekről a munkálat bevégeztével referálunk. *Illés Nándor.*

Középfajd (tetrao media). A fajdok ezen faja nálunk sem valami ismeretlen, igy például arról értesülünk, hogy Liptóban 1864-ben lőttek egyet a Kriván alatt, hogy 1873-ban Zuszkyn erdész ur egyet a Királyhegy alatt lőtt, s hogy Teplicska közelében Adriányi erdész a Styara völgyben a közelebbről mult Pünkösd táján szintén látott egy szép példányt, elejtenie azonban nem sikerült. Nevezetes Adriányi ur tudositása e fajdról, mennyiben azt mondja, hogy az a dörgő siket fajdot állásáról egészen elverte, s ugy összetüzött vele, hogy amannak tollai csak ugy repültek szét, s hogy a nyirfajdokkal szintén eként bánt el. Ha ez igy van,

s ha másoknak is sikerülne teendő észleleteik által a siketfajd elverését igazolni, akkor e fajdot méltán nevezhetnők vitéz-fajdnak, mely név aztán jobban illenék rá, mint t. laptársunk a „Vadász- és Versenylap“ által ajánlott fattyukakas. Hogy a nyirfajdot elveri, azt Schwarzenberg A. J. hg is igazolja a „Jagdzeitung“-ban kiadott azon tudósitásában, melylyel a korona-herczeg ő Fensége által Wittingauban f. é. ápril-hó 3-án elejtett középfajd vadászatát leirja; de hogy a siket-fajdon is győzedelmeskednék, erről még más adatot mint Adriányi urét nem birunk. *Bedő.*

Abies douglasii.

Az ungvári m. kir. főerdőhivatalnak szándékában van az Amerika északnyugoti részében előforduló Abies douglasii-t ezen legnagyobb és legértékesebb jegenye-fenyőfajt, melyet Douglas botanikus már áttelepitett Európába; az ungvári bükk erdőségekben meghonositani s ezen czélra 2000 darab egy éves csemetét rendelt meg Gregor karlshafeni főerdésztől.

Ha ezen disz-fenyőnek, mely 60 egészen 65 méter magasságot s 4 méter vastagságot is elér, megtelepitése sikerülni fog, mi felett kétkedni annál kevésbé lehet, mert Ungvárnak nem csak talaja és domborulati viszonyai, de klimája is remélhetőleg teljesen meg fog felelni, akkor hazai toboztermőink száma egy olyan fajjal fog szaporodni, mely kiváló figyelmet érdemel már csak azért is, mert épen a lomberdőségek szelidebb fekvésü részeiben érezvén magát otthonosan, sikeres meghonosulás esetében jelentékeny mérvben járulhatna hozzá bükkerdőségeink hozam-képességének emeléséhez. Ruttner főerdő-

mester uré lesz az érdem, ha ezen fanem hazánkban meghonosul; valamint ő van hivatva arra, hogy nagy érdekkel várt észleleteit közlönyünk utján a szakközönséggel közölje.

Pausinger József.

Szakirodalom.

I.

Épitési illetékkiszabás, átszámitási és segédtáblák a métermértékre alkalmazva, a m. k. pénzügyministerium főfelügyelete alatt álló hivatalok számára. Szerkesztette Wagner Vilmos, a pénzügyministerium mérnöke. Kiadja a m. k. pénzügyministerium. Ára 3 frt. Magában foglalja mindazon adatokat, melyek a kincstári épitkezéseknél, beleértve a vizi- és gépépitészetet is, előfordulnak. Szerző e munka összeállitásával az épitéssel foglalkozóknak és szakirodalmunknak elismerésre méltó szolgálatot teljesitett, s művét bátran ajánlhatjuk az érdekelt közönség pártolásába.

II.

Hazai és külföldi folyóiratok magyar tudományos repertoriuma. A magyar tudományos akademia megbizásából készitette Szinnyei József, a m. k. egyetemi könyvtár első őre. Természettudomány és mathematica. Ára 5 frt. E mű a hazai tudományos irodalom terén régen érzett közszükséget pótol, s az irók neveinek betürendjében tartalmazza a természettudományok és a mathematica körébe tartozó mindazon czikkek czimjegyzékét, melyek a hazai szaklapokban, értve ezek között természetesen az „Erdészeti Lapok"-at is, folyóiratokban, évkönyvekben, naptárakban és iskolai értesitvényekben 1778-tól kezdve 1874. végéig megjelentek. A mű terjedelméről nyujtandó tájékozás végett nem találjuk érdektelennek annak előszavából idejegyezni, hogy abban 34.641

czikknek czime van felvéve, még pedig 4403 hazai irótól 25.858 czikk és 4802 külföldi irótól 8783 czikk. Szinnyei ur e munkáján a lelkiismeretes és gondos munkásság félreismerhetlen, s azzal hazai tudományos irodalmunknak és mívelőinek oly kulcsot nyujtott, melyért mindannyiunkat hálára kötelezett. Az értékéhez és terjedelméhez képest valóban olcsó könyvet melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. A kiállitás mind ennél, mind az előbbi könyvnél diszes és könnyü átnézetet nyujtó; mindkettő megszerezhető Grill K. udvari könyvkereskedésében Budapest, Dorottya-utcza. *Bedő A.*

A fapiaczról.

Budapest, 1877. junius-hó 1-én.

A háborus viszonyok által több hét óta függő helyzetbe jutott fapiacz, daczára ezen nem kevéssé bénitó állapotnak és hála kedvező aratási kilátásunknak, a mult tudósitásunkban jelzettnél kedvezőbb fordulatot kezdett venni, s ugy az árak, mint az anyagok keresettsége tekintetében a jelen körülményekhez mérten kielégitő eredményt igérő nyári forgalomra nyujt kilátást. Sajnos ugyan, hogy alvidéki piaczainkon, nevezetesen Szegeden, Aradon és Soborsinban az egész május hóban tartott árviz, az ott rakparton lévő vagy odaszállitásra utközben volt anyagokban igen sok kárt tett, sok tüzifát és épületfát s még vasuti talpfát is sodort el, s e mellett az ottani üzletet több hétre visszavetette.

Kiválóbb keresetnek örvendenek a vasuti-talpfák s az, kinek e választékból készlete van még, mind jó áron talál biztos vevőre. A vasutak a talpfát darabonkint 0.95 egész 1.40 frton vásárolják.

A tölgy cserkéreg szintén keresett s ára összehasonlitva különösen a bécsi és más külföldi árakkal, kedvezőnek

mondható, noha másfelől nem tagadhatni, hogy a mostani hántás ideje alatt tartott folytonos esőzés ez áru minőségét s azzal értékét is csökkentette; oly kereskedők és birtokosok azonban, kik az eső ellen szükséges fedőkészletekkel birnak, jobb minőségü anyagaikat akadály nélkül árusithatják.

A luczkéreg a budapesti piaczra szükséges s ennek ára, mint alább kimutatjuk, hasonlitva a tölgykéreghez, itt éppen magasan áll. A tölgykéreg métermázsájának ára a magy. állami és az északkeleti vasut egyes állomásain $4.8—5.3$ frt az esőtől csapott anyagé azonban $3.5—4$ frt.

A szépen metszett és száraz lucz- és jegenyefenyő fürészáruk külföldre találnak vevőt, mig ide haza inkább szegénységi kényszerből jónak talált másod és harmadrendü anyagokat veszik.

A fenyő épületfa forgalma eddig kis mértékre szorult s csak ezután fog lendületet venni és pedig annyival biztosabban, mert piaczaink ebből valami bő készlettel nem birnak. Ezt igazolja a komáromi piaczon történt árjavulás is, mely a multkori füzetünkben közlött árakhoz képest kedvezőnek mondható, s tekintettel arra, hogy a május 25-ig oda érkezett tutaj és azon lévő anyagkészlet egyharmada, 300-nál több tutaj terhével együtt, tettleg el is adatott, névlegesnek vagy kis mértékben alkalmazottnak sem mondható.

Tüzifából Bécs részére a száraz és szép bükk hasábfa, Budapestre pedig a cserfa képezi most is a keresettebb árut.

Egyes piaczokról a következő ártételeket közölhetjük:

Komáromban. 100 drb 2.5 cm. v. 29 cm. sz. és 5 m. h. luczfenyő deszka tutajjal együtt 84—86 frt.

100 drb. 2.5 cm. v. 29 cm. sz. és 5 m. h. jegenye fenyődeszka tutajjal együtt . . . 72—76 frt.

Egy métermázsa luczkéreg, tutajjal együtt $6.0—6.4$ „

Ezer darab zsindely, tutajjal együtt . . $5.95—7.4$ „

Egy köbméter luczfenyő épületfa, vastagság szerint . . . . . 6.$_{2}$—6.$_{75}$ frt.

Sopronban. Egy db 6 m. h., 7.$_{5}$ cm. v. 27—30 cm. sz. vörös vagy fekete fenyő-deszka . . 3.$_{2}$—3.$_{55}$ frt.

Egy db 8 m. h., $^{13}/_{15}$ cm. vastag és ugyanily széles jegenye fenyő épületfa . . . . 1.$_{35}$—1.$_{55}$ „

Egy köbméter tölgy padló 2 egész 7 méter hosszuság között . . . . . 25—28 „

Egy méter első-osztályu bükk tüzifa . . 5.$_{25}$ „

„ „ „ cser „ . . 4.$_{75}$ „

A soproni piaczon csak a tüzifa hazai termény, mig másnemü faanyagokat általában Stiriából szállitnak be.

Budapesten. Egy köbméter fenyő fürész áru 17—22 „

„ „ tölgy „ „ 27—42 „

Egy méter cser-hasábfa . . . . 5.$_{4}$—5.$_{7}$ „

„ „ bükkhasábfa . . . . 4—5 „

„ „ mázsa luczkéreg . . . 4.$_{5}$—5 „

Szegeden. Egy köbméter fenyő fürészáru . 14—17.$_{5}$ „

„ „ „ szálfa . 4.$_{2}$—8 „

Soborsinban. Egy köbméter fenyő fürészáru 13—17 „

„ „ „ szálfa . 4—7.$_{2}$ „

Mind a szegedi, mind a soborsini piacznak nincs forgalma az árviz miatt.

Szolnokon. Egy köbméter fenyő szálfa . 5—6 „

Máramaros-Szigeten. (Bocskón.) Egy köbméter fenyő szálfa különféle méretek szerint . 3.$_{25}$—6 „

Párisban. Egy köbméter gömbölyü tölgyfa 33 cm. vastagságtól felfelé . . . . . 70—150 frk.

Egy folyó méter jegenyefenyő padló (Marier) 0.$_{95}$—1.$_{15}$ „

Bordeaux. Egy köbméter gömbölyü tölgy szerszámfa . . . . . 95—160 „

1000 drb normal-méretü tölgydonga . . 525—560 „

Egy köbméter jegenyefenyő szerszámfa . 64—80 frk.
Egy hektoliter tölgyfaszén . . . . 4—5 „
Bécsben. Egy köbméter luczfenyő I. oszt. szép fürészáru . . . . . 20 frt.
Egy köbméter luczfenyő II. oszt. fürészáru 16 „
„ „ vörösfenyő fürészáru . . 17—25 „
„ „ tölgy fürészáru . . . 38—42 „
„ „ bükk „ . . . 17.5—22 „
„ métermázsa tölgycserkéreg . . . 5.25—5.5 „
„ „ fehér magyar hamuzsir . 29—31 „
„ „ gubacs I. rendü, igen szép áru . . . . . 31—36 „
Egy métermázsa bajor luczfenyő szurok . 13—15 „
Sziszeken 1000 drb normal-méretü franczia tölgydonga . . . . . 180—200 „
Triestben 1000 drb normal-méretü franczia tölgydonga . . . . . 225—240 „

Ez anyag iránt a fagyveszélyek elmultával Bordeauxban is megélénkült tudakozás folytán nagyobb az érdekeltség.

Oderberg. Egy darab rendes méretü vasuti talpfa . . . . . 1.9—2.1 „

A külföldi keresletre nézve feljegyezzük még, hogy az Elbe vidékén az üzletet élénknek jelezik, s hasonlóról tudósitanak Párisból, mig Berlinben nyomott a hangulat.

Meg kell végül mint az idők komoly jeléről arról is emlékeznünk, hogy Németországban fakereskedők és erdőbirtokosok részéről panaszok kezdenek emelkedni azon vasuti differentiális dijtételek ellen, melyek lehetővé teszik, hogy Osztrák-Magyarországból egyes német állomásokra közvetlen és igy olcsóbb dijtételek mellett szállittassanak faanyagok; a németek panaszkodnak, hogy helyi vasutaik drágábban szállit-

ják az ottani faanyagot, mint a külföldit, s ezzel a hazai fakereskedést és illetőleg erdőgazdaságot veszélyeztetik; olyanok is akadnak, kik azt mondják, hogy erre a kérdésre az osztrák-magyar birodalommal most tárgyalás lévő vámszerződésnél figyelemmel kellene lenni s vele Ausztria-Magyarországra nyomást gyakorolni.

Tagadhatlan, hogy a német erdők fájának a miénkkel komoly versenyt kell kiállani, de e versenyképesség főleg anyagaink szépségében és jóságában, választékos méreteiben s még abban leli magyarázatát, hogy Németországban eddig igen magas árakhoz voltak szokva, melyekből nehezen kívánnak engedni.

E körülmény ismét arra indit, hogy ujra emlékeztessük fakereskedőinket, miszerint a külföldre, feltétlenül pontos és szolid szolgálat mellett, szép és jó anyagokat küldjenek, hogy hitelünk csorbát ne szenvedjen. *Bedő Albert.*

Különfélék.

A párisi kiállitás bejelentési határideje folyó hó 15-én lejárván, ismételve figyelmeztetjük azon t. erdőbirtokosokat és fakereskedőket, kik abban résztvenni óhajtanak, hogy a bejelentési iveknek kezökhöz küldése végett minél sürgősebben vagy az illető vidéki kiállitási bizottsághoz, vagy az országos központi kiállitási bizottsághoz, vagy az országos erdészeti-egyesülethez forduljanak. Mint már lapunk mult füzetében is jeleztük, a kiállitásban való résztvételt országos érdekeink tanácsolván, igen kivánatos hogy azok, kik külföldre eladható faanyagokkal rendelkeznek a kiállitásban minél többen résztvegyenek.

Erdészek a kiállitási országos központi bizottságban. A 15 tagból álló központi bizottságban 3 er-

dész van és pedig mint a pénzügyministerium alatt álló államerdők képviselője Bedő főerdőmester, mint a cultusministerium alatt álló közalapitványi erdők képviselője Hoffmann ministeri titkár, s mint az orsz. erdészeti egyesület képviselője Székely tanár. Bizton elmondhatjuk, hogy ott hol erdészeti érdekek képviseletéről eddigelé szó lehetett az erdőgazdák ily kedvező számban képviselve nem voltak.

Angol erdészeti lap. Az angoloknak még eddig erdészeti lapjok nem volt, s miként a franczia erdészeti lapban olvassuk, csak most indult meg egy „The Journal of forestry and estates Management" czim alatt. Az angoloknál Indiában van a tulajdonképeni erdőgazdaság, mig Angliában inkább mezőgazdasági fatenyésztés üzetik.

A fenyőszú (Bost. typ.) az ország felső vidékén több helyt fellépvén, a földmivelési minister az ezen rovar által okozható károk elháritására teendő intézkedések ügyében az érdekelt megyék törvényhatóságaihoz f. é. 9.915. szám alatt körrendeletet intézett, s annak kapcsolatában az Orsz. Erdészeti Egyesület által a szúirtás tárgyában adott és lapunk mult füzetében közölt vélemény alapján szerkesztett, nyomatott utmutatást is adott ki. Mind a körrendeletet, mind az utmutatást helyszűke miatt csak lapunk jövő füzetében közölhetjük.

A fenyőszú pusztitásának a cseh erdőkben való megakadályozására alakult központi bizottság a cs. k. földmivelési ministerium által feloszlattatott, miután a pusztitás ugy Csehországban mint Bajorországban és Felső-Ausztriában is megszünt. Hasonlóképen megszüntetett a magyar- és gácsországi határon (Máramarosban) nagyobb mértékben 1874-ben fellépett szupusztitás alkalmával a magyar- és a lajtántuli kormány által az irtási munkálatok vezetésére együttesen szervezett biztosság is.

Erdősités. A morva tartománygyülés a jövő évre

erdősitési czélra illetőleg segélyezésre 3.000 frtot irányzott elő. Ez összeggel ott mintegy 200 hold lesz beerdősithető s mint az „Oest. M. S. f. Fw." irja, ezen terület a Morvaországban évenként vágatás alá kerülő összes erdőtérségnek mintegy 2%-át teszi.

Alsó-Ausztriában vadászati védegylet alakult, melynek székhelye Bécs s czélja a vadászat javitása, tagjainak száma jelenleg mintegy 200, melynek nagyobb része a főrangu sportférfiak köréből való. Tagsági dij 5 frt; a vadászati és erdészti védszemélyzet részére 2 frt. Az egylet elnöke Colloredo-Mansfeld Ferencz gróf.

Erdészeti ösztöndijak. A selmeczi m. k. erdőakademián évi 300 frttal javadalmazott erdészeti ösztöndijak a folyó 1876—77-ik tanévben a közelebbről adattak ki és a következő akad. hallgatók nyerték: Athanaczkovics Milos I. éves, Sümegh Ignácz I. éves, Galantha Sándor III. éves, Bencze Gergely II. éves, Kozma József II. éves, Girtl Vincze III. éves, Szőcs Miklós III. éves, Jakab Imre III. éves és Hanzély István II. éves növendékek.

Az ösztöndijak kiadása azért történik ilyenkor, mert lehet, hogy az első éves hallgatók között is akad, ki arra érdemes, s hogy aztán az ilyen tanulónak előmeneteléről magán az akademián tett vizsgálatból lehessen meggyőződést szerezni.

Cserkéreg-ügynökség. Kanicz János Budapesten bőráruk és cserkéreg vételének és eladásának közvetitésére ügynökséget nyitott, a szolgálati dij métermázsánként 10 kr.

A cseh erdészeti-egylet tagjainak száma jelenleg az 1700-at meghaladja. Az egylet tőkevagyona a mult évi közgyülésről közlött számadás vizsgálat szerint 19.197 frt, az 1877. évi bevételek 11.590 frttal, és a kiadások szintén ugyanezen összeggel lettek előirányozva. Az egylet folyóirata Prágában évnegyedes füzetekben jelenik meg, szerkesztője Schmidl Lajos főerdőmester.

Halálozás. Harczer Imre bocskói m. k. erdőmester mult május hóban rövid betegség után elhalt. A boldogult az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja volt s legszebb férfikorában állott. Jeles és általánosan szeretett tisztviselő volt. Béke hamvaira.

Változások az erdészeti-szolgálat körében. Smitth Román közbirtokossági erdész Gr. Gyürki Ab. terennei uradalmába főerdészszé, Vertány Lajos m. k. erdőgyakornok az ungvári főerdőhivatalhoz számvivővé neveztettek ki. Nagy Gyula ungvári m. k. számvivő Diós-Győrre és Harczer János diósgyőri m. k. számvivő Visegrádra helyeztettek át.

Az Orsz. Erd.-Egyesület pénztáránál teljesitett fizetések.

(1877. május-hóban.)

Molnár István, urad. erdész 8 frt; Székelyudvarhelyi Ágotha Alajos 2 frt; Reiszmann Herman, fakereskedő 150 frt; Rochlitz Pál, m. k. fogalm. erdőgyakornok 8 frt; Lux Vilmos, m. k. erd. számvivő 8 frt; Krivácsy Elek, m. k. főerdész 5 frt 27 kr; Makonyi Samu, urad. erdőmester 8 frt; Rákosy József, m. k. erdész 8 frt; Horváth Sándor, m. k. fogalm. erdőgyakornok 8 frt; Svoboda János, cs. k. erdőmester 8 frt; Fuchs János, m. k. erdőgyakornok 3 frt; Déván Róbert, m. k. erdész 28 frt; Misselbacher Nándor, m. k. faraktártiszt 8 frt; Reinfusz Bódog, préposts. főerdész 16 frt; Alsó-Lendva-Nempthy főbérlőség 16 frt; Zarjeczky Vincze, tisztartó 16 frt; Luczenbacher Pál, földbirtokos és fakereskedő 2 frt 20 kr; Hauszner József, m. k. erd. pénztárnok 8 frt; Klipunovszky Károly, m. k. osztálytanácsos 8 frt; Kilián Frigyes, könyvkereskedő 8 frt; Latinovics László, m. k. kataszt. felügyelő 16 frt; báró Bésán János, földbirtokos 6 frt; Schmidt Ferencz, urad. főerdész 8 frt; Forgó Mihály, urad. erdész 3 frt; Schurina József, urad. erdész 8 frt; Hóra József, m. k. kataszt. erdőbecslő 8 frt; Gróf Zay Albert, földbirtokos 30 frt; Zednik József,

m. k. erdész 8 frt; Albrecht főherczeg ő cs. és k. Fensége magyar-óvári és bellyei uradalmai 105 frt; Römer Frigyes, m. k. pénztárnok 8 frt; Fritz Pál, m. kir. főmérnök 8 frt; Fittler Géza, m. k. erdőgyakornok 8 frt; Knar Lajos, m. k. jószágigazgatói tiszt 4 frt; Kellner György, m. k. kataszt. erdőbecslő 3 frt; id. Hoffmann Sándor, póstamester és földbirtokos 6 frt; Forberger Pál erdőakadémikus 5 frt; Takács Ferencz, erdőmester 2 frt; Herfourt László, uradalmi főerdész 6 frt; Party Mihály, urad. erdőbiró 4 frt; Eggenhofer Albert, fakereskedő 2 frt; Fekete Lajos, m. k. akademiai tanár 5 frt; Füzy Alajos, községi erdész 8 frt; Kelemen Márton, m. k. erdész 8 frt; Jakab György, urad. erdész 8 frt; Roheim Nátán, fakereskedő 8 frt; Kajaba Lajos, főerdész 8 frt; Leitner Endre, urad. erdész 4 frt; Mednyánszky Dénes báró 8 frt; Iglár Bálint, közjegyző 8 frt; Gyürky Ábrahám gróf 12 frt 84 kr; Baranyay Gáspár, földbirtokos 8 frt; Szabó Adolf, m. kir. kataszteri erdőbecslő felügyelő 16 frt; Zuskyn Mihály, m. kir. erdész 5 frt.

Kiadói tudósitás.

Az utóbbi időben felmerült számosabb felszólalásokból s más tényleges adatok alapján is arról győződtünk meg, hogy az „Erdészeti Lapok“, melyek mindenki részére pontosan és ellenőrzési átvizsgálás után küldetnek meg, illetéktelen kezek által vétetnek igénybe. Tisztelettel kérjük azért a t. egyleti tagokat és előfizetőket, hogy ha a lapot, mely rendesen minden hó közepén kiadatik, az illető hónapnak legkésőbb 20-ik napjáig nem kapják meg, a reclamátiót azonnal megtenni sziveskedjenek, hogy az elveszett füzeteket, addig mig a csekély számu feles példányból telik, pótolhassuk.

Az „Erdészeti Lapok“ kiadó hivatala.

Szerkesztői üzenetek.

K. Gy. ügyvéd urnak. Az erdészeti államvizsgák ez évben valószinüen oktoberhó vége-felé fognak megtartatni és pedig az intéző erdőtiszti szolgálatra képesitő vizsgák Budapesten, a műszaki segédszolgálatra képesitők az eddigiek szerint Pozsonyban, Kassán, Kaposvárt, Temesvárt és Kolozsvárt.

R. A. urnak. Meg fog történni és a tudósitást várjuk.

Sch. R. urnak. A jelen füzetben térszüke miatt nem volt helye, a jövőből azonban nem fog kimaradni s annak egyik legérdekesebb czikket képezendi.

☞ **Az „Erdészeti Lapok“ mellett mérsékelt közlési dijért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.**

Dijszabályzat. Az első negyven (40) sorért soronként negyven (40) krajczár, az erre következő husz (20) sorért, illetőleg a 41 egész 60-ik sorig, soronként harmincz (30) krajczár, mig a 60-ik soron felül következő minden sorért egyenként husz (20) krajczár számittatik.

Táblázatok nyomdai szabály szerint kétszeres árral számittatnak.

Lefaucheux Doppelflinten mit Drahtläufen von fl. 25 aufwärts.
Lancaster „ „ „ „ „ 30 „
Hinterlader Scheibenbüchsen **Werndl** „ „ 54 „
Tiroler Schützenhüte und Loden liefert die Gewehrfabrik von
Johann Peterlongo in Insbruck.
(Spezielle Preislisten gratis.)

Pályázat.

3440. sz. Alantirt igazgatóság kerületében egy a XI. rangosztályba sorozott, évi 600 frt fizetéssel, szabad lakással, vagy annak hiányában 15% szálláspénzzel a nyugdijba be nem számitható évi 34 ürköbméter tüzifa; 56 kilogram sójárandóság és 7·5 cath. hold terményföld haszonélvezetével egybekötött raktártiszti állomás betöltésére pályázat nyittatik.

Ezen állomásért pályázni kivánók okmányokkal felszerelt kérvényeiket, melyekben a jó sikerrel végzett szaktudományok, felsőbb erdészeti államvizsga letétele, a számviteli szakmában szerzett jártasság, a megyében divó nyelvek, oláh és orosz, de kiválólag a magyar nyelvnek szóban és irásban tökéletes birása kimutatandó, 1877. évi junius 10-ig alantirt igazgatósághoz benyujthatják.

M.-Sziget, 1877. május 9.

M. kir. bánya- és jószágigazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Pályáza.

3743—1143. sz. Alantirt m. kir. bány - és jószágigazgatóság kerületében egy a VIII-ik rangosztályba sorozott évi 1400, előléptetés esetében 1200 frt fizetéssel, szabad lakással, vagy olyannak hiányában az évi fizetésnek megfelelő 15% szálláspénzzel, a nyugdijba be nem számitható évi 68 ürköbméter kemény tüzifa és 112 kilogram sójárandósággal, továbbá évi 200, esetleg 150, vagy 120 frt irodai és 600 frt ló- és kocsistartási átalánnyal, végre holdanként 5 frtjával megváltható 18 kath. hold terményföld haszonvételével és az évi fizetés $^2/_3$-ának megfelelő tiszti biztositék letételének kötelezettségével egybekötött I-ső, esetleg II-od oszt. erdőmesteri állomás betöltendő.

Pályázók felhivatnak, hogy eddigi összes szolgálatuk kimutatását tartalmazó és előljáróságuk által szabályszerüen minősitett szolgálati táblázattal, erdészakadémiai és államvizsgai bizonyitványokkal felszerelt folyamodványaikat, melyekben a megyében divó nyelveknek, oláhnak és ruthennek szóban, a hivatalos magyar nyelvnek szóban és irásban, valamint a felsőbb erdészeti szolgálathoz mulhatatlanul szükséges ismereteknek és tapasztalatoknak teljes birása igazolandó, f. é. junius végéig ezen m. k. bánya- és jószágigazgatósághoz nyujtsák be.

Kelt Máramaros-Szigeten, 1877. május 20-án.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Árverési hirdetmény.

1343 sz. Közhirré tétetik, hogy az ungvári kincstári uradalom tulajdonát képező huszáki „Zajkó“ nevü erdőrészben kijelölt 5800 drb 3—12 m. hosszu és 45—100 cm. vastag tölgyfának tövön való eladása iránt folyó évi junius-hó 20-án d. e. 11 órakor az alulirott hivatal tanácstermében a második zárt ajánlati tárgyalás fog megtartatni.

Az árverésen résztvenni szándékozók felhivatnak, miszerint 10% bánatpénzzel ellátott irásbeli zárt ajánlataikat a fenti határidőig annálinkább beadni sziveskedjenek, miután később beérkezett ajánlatok tekintetbe nem fognak vétetni.

Az árverési és szerződési feltételek a hivatalos órákban bármikor megtekinthetők. — Ungvártt, 1877. május-hó 24-én.

M. kir. főerdőhivatal.